

MAGAZINE

THE UN in MOLDOVA

ONU în MOLDOVA

REVISTA

APRIL - JUNE / APRILIE - IUNIE 2014, NO 2 (59)

THE UNITED NATIONS IN MOLDOVA
NAȚUNILE UNITE ÎN MOLDOVA

Towards Unity in Action: Helping Moldova Achieve the Future We Want

As we take stock of one year of operation of the Government of the Republic of Moldova-UN Partnership Framework 2013-2017, we note that Moldova has made significant progress in implementing its modernization agenda, underpinned by its strategic EU integration commitments and achieving the Millennium Development Goals by their 2015 deadline.

UN Country Team in Moldova.
Photo: UN Moldova.

With the generous support of development partners, the UN family supported national partners to advance on a sustainable development path by translating the ultimate goal of all rights for all people into a daily reality. Behind national leadership, we worked to ensure progress is increasingly inclusive and the most vulnerable are not left behind, but rather have their stake in contributing to, and benefiting from, the country's well-being. As important was the geographical breadth of the UN's support which extended to a quarter of all communities, including fostering cooperation across the banks of the Nistru River to resolve common challenges.

We also worked with Moldova in accelerating key reforms through better national capacities to design and carry out reforms, timely and relevant policy advice, data for evidence-based solutions, and offering global best practice to innovate around entrenched challenges.

Strong, accountable and responsive institutions are of course key to lasting progress. Thus, we supported the development of modern and efficient institutional frameworks, in areas as diverse as human rights and gender equality, education, health, justice, migration, local development, labour, economy, culture and environment. The Progress Report capturing

results that the UN Country Team helped Moldova to achieve in 2013 under the UN-Moldova Partnership Framework is available at www.un.md.

With the people of Moldova, we look with hope to the future. Throughout national consultations on the future global development agenda, Moldovan people voiced their aspirations for "The Future We Want". Overwhelmingly, people seek sustainable livelihoods, access to quality services, and a fairer society in which all can participate equally. Most inspiring was the voice of children and youth, who expressed a strong desire to drive their own development and to support those around them.

Hence, while the country has some way to go in achieving The Future We Want, if the past progress is a guide, these goals are within Moldova's reach. And under our Partnership Framework with the Government of the Republic of Moldova, we commit to do all we can to help the people of Moldova, women and men, girls and boys, to enjoy the Future You Want.

"The UN in Moldova"

April - June 2014, No 2 (59)

"The UN in Moldova" is a quarterly magazine published by the United Nations in Moldova, 131, 31 August 1989 St., Chisinau, MD 2012, Moldova, tel.: (373-22) 22 00 45, fax: (373-22) 22 00 41; <http://www.un.md>

Coordinator:
Ludmila Tiganu

Editor:
Igor Guzun

English language editor:
Alison Mutler

Design:
Ion Axenti

The articles in this magazine do not necessarily reflect the official views or policies of the United Nations or any of its Agencies. Articles may be freely reproduced.

Cover:
UN stand at Europe Days in Moldova.

Photo credit: UN Moldova

Circulation:
1000 copies

Printed by: Tipografia Centrală

C O N T E N T S

5 STATISTICS IS
ESSENTIAL PILLAR OF A
DEMOCRATIC SOCIETY

19 YOUNG PEOPLE ON BOTH
BANKS OF THE NISTRU
TOGETHER LEARN HOW TO
DEVELOP THEIR BUSINESS

7 LANGUAGE CLASS
HELPS REFUGEES SPAN
CULTURAL GAPS AND
CONTRIBUTES TO LOCAL
INTEGRATION

21 A MEMORABLE DAY FOR
NEARLY 280 CHILDREN
IN MOLDOVA

9 AWARENESS
RAISING FOR BETTER
REGULATION FOR
SMOKE-FREE MOLDOVA

23 VULNERABLE
ADOLESCENTS IN
MOLDOVA ASK FOR A
SECOND CHANCE IN LIFE
IN ONE-MINUTE FILMS

11 WOMEN'S POLITICAL
PARTICIPATION KEY TO
MOLDOVA'S DEMOCRACY
AND DEVELOPMENT

25 WORLD REFUGEE DAY
WAS MARKED IN THE
REPUBLIC OF MOLDOVA

13 MIGRANT WOMEN CAN
CONTRIBUTE TO THE
DEVELOPMENT OF
THE COUNTRY

27 MOMENTUM BUILDS
FOR NEW PARADIGM
IN POPULATION AND
DEVELOPMENT ENSURING
THAT EVERYONE COUNTS

15 MOLDOVA SHARED
ITS EXPERIENCE
ON READMISSION
MANAGEMENT WITH
ARMENIA

29-31 THE FIRST NATIONAL
STUDY ON THE
PREVALENCE OF NON-
COMMUNICABLE DISEASE
RISK FACTORS IN THE REPUBLIC
OF MOLDOVA

17 "PEOPLE CAN HAVE
MUCH GREATER BENEFITS
WHEN THEY HAVE TRUST
IN ONE ANOTHER AND
WORK TOGETHER"

32 UNITED
NATIONS
PUBLICATIONS

Spre unitate în acțiune: Sprijinind Moldova în asigurarea unui viitor pe care și-l dorește

Bilanțul primului an de acțiune al Cadrului de Parteneriat dintre Guvernul Republicii Moldova și Organizația Națiunilor Unite pentru anii 2013-2017 relevă că Moldova a obținut un progres semnificativ în implementarea agendei sale de modernizare, susținută de angajamentul strategic de integrare în Uniunea Europeană și de termenul final pentru atingerea Obiectivelor de Dezvoltare ale Mileniului – anul 2015.

Echipa de țară a ONU în Moldova.
Imagine: ONU Moldova.

Cu suportul generos al partenerilor de dezvoltare, Echipa de Țară a Organizației Națiunilor Unite a susținut partenerii naționali în avansarea țării pe calea dezvoltării durabile prin îndeplinirea scopului final de realizare în viața de zi cu zi a tuturor drepturilor omului pentru fiecare cetățean. În cadrul unui proces condus de partenerii noștri naționali, am depus eforturi pentru a asigura progresul în integrarea persoanelor cele mai vulnerabile, încurajând totodată contribuția acestor persoane la obținerea unei bunăstări în țară, o prosperitate de care, de altfel, vor beneficia și ele. La fel de importantă a fost și dimensiunea geografică a acestui sprijin al ONU, care a fost extins către un sfert din toate comunitățile, prin consolidarea cooperării dintre ambele maluri ale râului Nistru în acțiuni de depășire a dificultăților comune.

De asemenea, am ajutat Republica Moldova să accelereze reformele-cheie prin capacitatea partenerilor naționali de a elabora și implementa reforme, prin oferirea de consultanță relevantă și oportună la nivel de politici, prin prezentarea unor date necesare la identificarea soluțiilor bazate pe evidențe și, totodată, prin asigurarea accesului la bunele practici internaționale pentru a răspunde în mod inovativ la provocările mai vechi.

Progresele recente se datorează, bineînțeles, în principal instituțiilor puternice, responsabile și receptive. Astfel, am oferit suport pentru consolidarea unui cadru instituțional modern și eficient, în diverse domenii care cuprind drepturile omului și egalitatea gender, educația, sănătatea, justiția, migrația, dezvoltarea locală, locurile de muncă, economia, cultura și mediul. Raportul de progres ce consemnează rezultatele pe care Moldova le-a

obținut cu sprijinul Echipei de Țară ONU sub auspiciile Cadrului de Parteneriat ONU–Republica Moldova este disponibil la www.un.md.

Împreună cu cetățenii Moldovei privim, de asemenea, cu speranță în viitor. Prin intermediul consultărilor organizate la nivel global asupra viitoarei agende de dezvoltare, cetățenii Republicii Moldova și-au exprimat aspirațiile asupra viitorului pe care și-l doresc. În marea lor majoritate, oamenii speră la o viață demnă, acces la servicii de calitate și la o societate mai echitabilă în care fiecare să poată participa în mod egal. Cea mai inspirată a fost vocea copiilor și tinerilor, care și-au exprimat dorința puternică de a decide singuri asupra propriei dezvoltări și de a-i ajuta pe toți cei din jur.

Prin urmare, în efortul său de a asigura viitorul pe care-l doresc cetățenii, Republica Moldova poate realiza aceste aspirații, cu condiția ca progresele recente să fie menținute. Ghidându-ne de Cadrul de Parteneriat cu Guvernul Republicii Moldova, ne angajăm să facem tot ce este în puterile noastre ca să ajutăm cetățenii țării – femei și bărbați, fete și băieți – să se bucure de viitorul pe care și-l doresc.

„ONU în Moldova”

Aprilie - iunie 2014, Nr. 2 (59)

„ONU în Moldova” este o revistă trimestrială, editată de Organizația Națiunilor Unite în Moldova, str. 31 August 1989, 131, Chișinău, MD 2012, Moldova, tel: (373-22) 22 00 45, fax: (373-22) 22 00 41; <http://www.un.md>

Coordonator:
Ludmila Tiganu

Redactor:
Igor Guzun

Redactor versiunea engleză:
Alison Mutler

Design:
Ion Axentii

Articolele din revistă nu reflectă neapărat opiniile sau politicile oficiale ale Națiunilor Unite sau ale uneia din Agențiile sale. Articolele pot fi liber reproduse.

Imagine pe copertă:
Standul ONU la Zilele Europei în Moldova.

Credit foto: ONU în Moldova

Tiraj:
1000 exemplare

Tipografie: Tipografia Centrală

Statistics is Essential Pillar of a Democratic Society

“The Use of Statistics in the Analysis of Territorial Regions”

On 29-30 May, specialists of the Ministry of Regional Development and Construction (MDRC) and of the Regional Development Agencies (RDAs) participated in the training “Use of regional statistics in regions’ analysis” organized by the UN Joint Project “Strengthening the national statistical system” in cooperation with the National Bureau of Statistics (NBS) and the Romanian Government.

Romanian trainers and experts in statistics and planning, Ilie Dumitrescu, Sandica Neagu and Sorin Grigorescu, together with NBS specialists, taught participants how to efficiently use regional statistics in developing social and economic analyses of the regions, as well as local and regional plans.

According to the Head of the Statistical Infrastructure Division of the NBS, Iurie Mocanu, knowledge and skills acquired in the workshops will help the specialists of the MRDC and RDA to accomplish better quality regional development plans and strategies.

“It is a beneficial collaboration because we are getting closer to the needs of the statistical data users, which allows us to develop strategies for production of statistical indicators by regional profile. It is a good experience of cooperation with a central public authority and it’s useful to continue such practice because representatives of all central and local public administration operate with statistical data. Professionals must know how to use the data effectively.”

Ilie Dumitrescu, Counsellor and Chief of Cabinet to the President of the National Statistics Institute (NSI) of Romania, project expert, said that he was able to see increased interest in statistics on the faces of the participants.

“I think that this interest will be maintained and even increased so that we will do things where statistics can prove the purpose for which it was created – underlying micro and macro-economic decisions. Moldovan regional development specialists now know, how to use statistical data much better, where to use it and about the indispensability of using statistics as an absolute need in any endeavour. Statistics is one of the essential pillars of a democratic society.”

A participant, Tatiana Arama, Head of Strategic Planning and Programming Department of the South Regional Development Agency, said that regional statistics is a relatively new area for her and her colleagues.

“Until recently, in order to obtain regional aggregated indicators, we had to collect data from every district in

part, using MS-Excel files. Once the separate statistical area has been set in the NBS, the regional indicators are gathered in a centralized manner, and this makes our work easier. We have learned how to use the statistical data bases correctly from Romanian and Moldovan professionals and also how to identify the most important indicators, particularly the relative indicators, based on which we can make an analysis of the social and economic situation of the region, and most importantly, to develop effective and sustainable development policies using statistical databases. In the future we aim that the NBS expands its database of regional statistics, including synthetic indicators such as the Gross Regional Product, which would enable us to compare the level of economic development of the regions, a prerequisite to accessing EU funds.”

“The use of statistics in the analysis of territorial regions” is the fourth and the last workshop that completed a series of trainings organized in cooperation with the Romanian Government.

About the project: “*Strengthening the national statistical system*” contributes to strengthening the national statistical system by improving the collection, production, dissemination and use of statistical information in the economic and social fields. It helps to harmonize official statistics to international standards and to improve availability, quality and use of disaggregated statistical data (regional statistics in particular) to enhance the participatory evidence-based policy making process.

Recent products by the Project include the publication “Territorial Statistics, more than 100 regional statistical indicators in the NBS data bank, and a module for visualizing regional statistics in the form of electronic maps which are available at www.statistica.md

Romanian experts train Moldovan specialists on the use of regional statistics in developing local and regional plans. Photo: National Bureau of Statistics.

Statistica este pilonul esențial al societății democratice

„Utilizarea statisticilor teritoriale în analiza regiunilor”

Specialiști din cadrul Ministerului Dezvoltării Regionale și Construcțiilor (MDRC) și Agențiilor de Dezvoltare Regională (ADR) au participat, la 29-30 mai 2014, la seminarul „Utilizarea statisticilor teritoriale în analiza regiunilor”, organizat de Proiectul comun ONU „Consolidarea Sistemului Statistic Național” în cooperare cu Biroul Național de Statistică (BNS) și Guvernul României.

Moderatorii seminarului, Ilie Dumitrescu, Săndica Neagu și Sorin Grigorescu, experți români în statistică și planificare, împreună cu specialiști ai BNS, au explicat participanților și i-au învățat cum să utilizeze eficient statisticile teritoriale pentru elaborarea analizelor economice și sociale ale regiunilor, planurilor locale și regionale de dezvoltare.

Șeful Direcției Infrastructură Statistică a BNS, Iurie Mocanu, afirmă că, de fapt, cunoștințele și abilitățile dobândite în cadrul atelierelor de lucru vor ajuta specialiștii MDRC și ADR să realizeze planuri și strategii de dezvoltare regională mult mai calitative.

„Este o colaborare benefică pentru că astfel suntem mai aproape de necesitățile utilizatorilor de date statistice, fapt ce ne permite să elaborăm strategii în domeniul producerii de indicatori statistici în profil regional. Este o experiență bună de conlucrare cu o autoritate publică centrală și e util să continuăm această practică, deoarece reprezentanții tuturor autorităților publice centrale și locale operează cu date statistice. Specialiștii trebuie să cunoască cum să folosească datele în mod eficace”, explică Iurie Mocanu.

Ilie Dumitrescu, consilier și șef de cabinet al Președintelui Institutului Național de Statistică (INS) din România, expert în cadrul proiectului, afirmă că a citit pe fețele participanților un interes sporit pentru domeniul statisticii.

„Cred că acest interes va fi menținut și chiar crescut, astfel încât să facem lucruri în care statistica să-și dovedească menirea pentru care a fost creată – să fundamenteze decizii micro și macro economice corecte. Specialiștii moldoveni în dezvoltare regională știu din acest moment mult mai bine cum să folosească datele statistice, la ce să le folosească, indispensabilitatea utilizării datelor statistice ca pe un lucru absolut necesar în orice demers. Statistica este unul dintre pilonii esențiali ai unei societăți democratice”, spune Ilie Dumitrescu.

Participantă în cadrul seminarului, Tatiana Aramă, șef Secție Planificare Strategică și Programare în cadrul Agenției de Dezvoltare Regională Sud, susține că statistica regională este un domeniu relativ nou pentru ea și colegii săi.

„Până nu demult, ca să obținem indicatori regionali agregați, trebuia să colectăm date de la fiecare raion în

Datorită acestui atelier de lucru specialiștii moldoveni în dezvoltare regională știu mult mai bine cum să folosească datele statistice. Imagine: Biroul Național de Statistică.

parte, utilizând în acest sens fișiere MS-Excel. Prin crearea domeniului separat de statistici regionale în cadrul BNS, indicatorii regionali sunt adunați în mod centralizat, iar aceasta ne simplifică și nouă munca. Specialiștii români și cei de la Biroul Național de Statistică ne-au învățat cum să utilizăm bazele de date statistice corect, cum să identificăm cei mai importanți indicatori, mai cu seamă indicatorii relativi, în baza cărora putem face o analiză a situației sociale și economice a regiunii de dezvoltare”, spune Tatiana Aramă. „Și cel mai important, utilizând bazele de date statistice, să elaborăm politici de dezvoltare eficiente și durabile. Ne-am dori ca pe viitor BNS să-și extindă baza de date a statisticilor teritoriale, inclusiv să ne ofere indicatori sintetici cum este Produsul Regional Brut, care să ne permită să comparăm nivelul de dezvoltare economică a regiunilor, condiție indispensabilă în accesarea fondurilor europene”.

Seminarul „Utilizarea statisticilor teritoriale în analiza regiunilor” este al patrulea la număr și încheie șirul de instruirii, organizate în cooperare cu Guvernul României.

Proiectul comun ONU „Consolidarea Sistemului Statistic Național” contribuie la consolidarea sistemului statistic național prin îmbunătățirea colectării, producerii, diseminării și utilizării informației statistice în domeniile socio-economice. Acesta ajută atât la armonizarea statisticii oficiale la standardele internaționale, cât și la îmbunătățirea disponibilității, calității și utilizării datelor statistice dezagregate (în special, statistici teritoriale) pentru consolidarea procesului participativ de elaborare a politicilor bazată pe dovezi.

Cele mai recente rezultate produse în cadrul proiectului includ: publicația „Statistica teritorială”, peste 100 de indicatori statistici teritoriali în Banca de date a BNS, un modul de vizualizare a statisticilor teritoriale în formă de hărți electronice care pot fi accesate pe www.statistica.md.

Language Class Helps Refugees Span Cultural Gaps and Contributes to Local Integration

Language is Indispensable for Successful Integration

Refugees have no choice over the destination of their “journey” and thus, speaking the language of the host country is one of the first challenges to face the local integration. In Moldova, local integration is focused on community development services, access to medical and social assistance, employment, education, free language classes and legal assistance.

Refugees coming to Moldova have the opportunity to benefit from free Romanian language courses for adults organized within the “Ion Creanga” State Pedagogical University. Language classes for refugee children are provided by the schools attended by them within the general curriculum. In the context of the new law of integration of foreigners and with the support of the Ministry of Education, the UNHCR Office has organized an in-depth training for teachers of pre-university education on teaching Romanian language for foreigners. The event took place on 27-28 March 2014 and was conducted by a Romanian expert from Institute of Romanian Language in Cluj-Napoca, Romania.

The event was hosted by the “Ion Creanga” State Pedagogical University which is UNHCR Moldova’s operational partner. UNHCR has established a fruitful collaboration with the university a couple of years ago, where some 90 refugees and asylum seekers attended Romanian language classes using two language laboratories which were renovated and

Refugees in Moldova are studying Romanian in the language labs equipped by UNHCR with EU funds. Photo: UNHCR.

equipped by the UNHCR within two EU funded projects. European monitors say Moldova is one of the few well organized states that comply with international standards regarding refugees.

During the 2-day seminar, a group of 23 Romanian language teachers from schools teaching refugee children were briefed on the Common European framework of reference for languages and the level of research in the area of Romanian language. They also practiced listening, writing and speaking activities in accordance with the different levels of the knowledge of the language. Representatives from the Ministry of Education engaged in the development of national programme on enhancing the quality of teaching Romanian to foreign students and representatives from the municipal directorate for education, youth and sport, as most refugee children attend schools from Chisinau, were special guests at the event. Teachers had the opportunity to share their experiences and discuss problems they encounter in the teaching process.

“Teaching a foreign language for children is absolutely different than for adults, although both like to practice didactic games and diverting activities,” Liuba Petrenco, a lecturer at “I. Creanga” University commented.

The Romanian expert presented the experience of Romania in teaching Romanian language for foreigners and shared training materials and copies of textbooks and handbooks with participants.

“Learning programmes” should be adapted for each person individually and the fact that children are able to learn a new language easier and faster is a well-known fact,” said Ana-Maria Radu, a Romanian expert.

Participants were very pleased that such trainings are organized and support the idea of continuing the practice in the future.

Refugees fled their home countries to save their lives. Now, during the classes, they are able to talk with each other and share their experiences. Language is indispensable for successful integration.

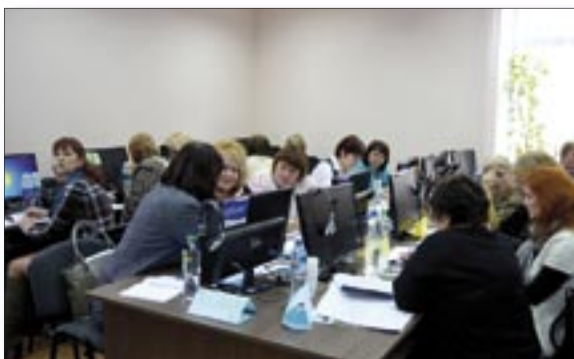
Cursurile de limbă ajută refugiații să depășească lacunele culturale și contribuie la integrarea locală

Cunoașterea limbii este un element-cheie al integrării reușite a refugiaților

Refugiații nu-și pot alege destinația propriei „călătorii” și astfel să vorbești limba țării gazdă este una din primele provocări întâmpinate de ei în procesul de integrare. În Republica Moldova, integrarea locală a refugiaților este axată pe servicii de dezvoltare comunitară, accesul la asistența medicală și socială, angajare, educație, cursuri gratuite de limbă și asistență juridică.

Refugiații venind în Republica Moldova au posibilitatea de a beneficia de cursuri gratuite de limbă română pentru adulți, organizate în incinta Universității Pedagogice de Stat „Ion Creangă”. Cursurile de limbă pentru copii sunt oferite de școlile frecventate de acești elevi în cadrul curriculumului general. În contextul noii legii a integrării străinilor și cu suportul Ministerului Educației, Biroul UNHCR a organizat o instruire specializată pentru profesorii care predau limba română pentru străini, din cadrul ciclului de educație preuniversitară. Evenimentul a avut loc la 27-28 martie 2014 și a fost susținut de un expert român din cadrul Institutului de Limbă Română din Cluj-Napoca, România.

Instruirea a fost găzduită de Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă”, care este partenerul operațional al UNHCR Moldova. UNHCR a stabilit o colaborare de succes cu Universitatea „Ion Creangă” acum câțiva ani și de atunci circa 90 de refugiați și solicitanți de azil au frecventat aici cursurile de limbă română, folosind cele două laboratoare lingvistice renovate și echipate

Instruirea pentru profesorii de limbă română din cadrul școlilor frecventate de copiii refugiați a fost găzduită de cele două laboratoare lingvistice renovate și echipate de către UNHCR. Imagine: UNHCR.

de către UNHCR în cadrul celor două proiecte finanțate de Uniunea Europeană. Evaluatorii europeni susțin că Republica Moldova este unul din puținele state care s-au conformat standardelor internaționale cu privire la refugiați.

În cadrul celor două zile de instruire, 23 de profesori de limbă română din cadrul școlilor frecventate de copiii refugiați au fost informați cu privire la Cadrul Unic European de Referință al Limbilor și nivelul cercetărilor în domeniul limbii române. De asemenea, profesorii au practicat activități de ascultare, scriere și vorbire conform nivelelor de cunoaștere a limbii. Reprezentanții Ministerului Educației responsabili pentru dezvoltarea programului național pentru îmbunătățirea calității învățării limbii române de către elevii alolingvi, precum și reprezentanții Direcției Municipale pentru Educație, Tineret și Sport din Chișinău, unde studiază majoritatea copiilor refugiați, au fost oaspeții speciali ai evenimentului. Profesorii au avut posibilitatea de a face schimb de experiență și de a discuta problemele cu care se confruntă în procesul de predare.

„Procesul de predare a unei limbi străine pentru copii este absolut diferit de cel pentru adulți, cu toate că și unii și alții preferă jocul didactic și activități distractive”, a menționat Liuba Petrenco, profesor la Universitatea „Ion Creangă”.

Expertul din România Ana-Maria Radu a prezentat experiența României în predarea limbii române pentru străini și a oferit participanților materiale didactice și copii ale manualelor și caietelor de lucru.

„Programele de învățare trebuie adaptate pentru fiecare persoană individual și faptul că toți copiii învață mai ușor și mai rapid o limbă nouă este bine cunoscut”, a menționat Ana-Maria Radu, expert român.

Participanții au fost încântați că astfel de instruirii sunt organizate și au susținut ideea de a continua aceste practici pe viitor.

Refugiații au părăsit țările lor de origine pentru a-și salva viața. Acum, în timpul orelor de studii, ei pot comunica unii cu alții și-și împărtăși experiența. Limba este un element indispensabil al unei integrări de succes.

Awareness Raising for Better Regulation for Smoke-free Moldova

The global message on World No Tobacco Day 2014 of WHO and partners to raise taxes on tobacco was supported by the National Centre of Public Health, State University of Medicine and Pharmacy "Nicolae Testemitanu", Centre for Health Policies and Studies (PAS Centre) and Association of Medical Students from Moldova which organized a flash mob in May 2014 in front of the Parliament of the Republic of Moldova to draw attention to the new Tobacco Control Law endorsed by the Government in December 2013 and submitted to Parliament in February 2014.

The civil society continued to debate tobacco control until the law passed the first reading in mid July 2014.

In recognition for his personal commitment to reduce tobacco consumption and outstanding contribution to tobacco control, Mr Iurie Leancă, Prime Minister of the Republic of Moldova was awarded by the WHO Director General with World No Tobacco Day Award 2014.

Dr Jarno Habicht: "We are calling all local authorities across the country to joint this initiative to introduce the smoke free policies in all children playgrounds." Photo: WHO.

The Ministry of Health, The Chisinau City Hall with WHO support installed in the central park in Chisinau the first free-smoke indicators for children's playgrounds on 1 June 2014.

In her speech, Liliana Palihovici, deputy speaker of the Parliament mentioned that children have a right to play in a clean smoke free environment and society has an obligation to protect them from the second hand smoking. They are particularly vulnerable and do not have control over the environment.

Dr Jarno Habicht, WHO Representative continued: "Smoking in the children playgrounds sends to children a message that smoking is an integral part of the adult life. We are calling all local authorities across the country to joint this initiative to introduce the smoke free policies in all children playgrounds and protect them from the second hand smoking."

The United Nations in Moldova are committed to reduce the harm from tobacco as highlighted in UNPF 2013-2017.

Politici mai bune pentru o Moldovă liberă de fumat

Îndemnul global al Organizației Mondiale a Sănătății (OMS) și al partenerilor săi, adresat de Ziua Mondială fără Tutun 2014 de a majora taxele la tutun a fost susținut de către Centrul Național de Sănătate Publică, Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemitanu”, Centrul pentru Politici și Analize în Sănătate (Centrul PAS) și Asociația Studenților și Rezidenților în Medicină din Moldova, care au organizat un flash-mob în mai 2014, în fața Parlamentului Republicii Moldova pentru a atrage atenția asupra noii Legi privind controlul tutunului, aprobată de Guvern în decembrie 2013 și înaintată Parlamentului Republicii Moldova spre aprobare în luna februarie 2014.

Societatea civilă a continuat să dezbătă problema controlului tutunului până la adoptarea proiectului de lege în prima lectură la mijlocul lunii iulie 2014.

Cu ocazia Zilei Mondiale fără Tutun 2014, Prim-ministrul Republicii Moldova, Iurie Leancă, a fost decorat de către Directorul General al OMS cu o distincție oferită în semn de recunoaștere a angajamentului său personal în reducerea prevalenței

consumului de tutun și contribuția sa remarcabilă în controlul tutunului.

Ministerul Sănătății și Primăria municipiului Chișinău, cu sprijinul OMS, au instalat la 1 iunie 2014 în parcul central din Chișinău primele indicatoare de interzicere a fumatului pe terenurile de joacă pentru copii.

În discursul său, Liliana Palihovici, Vicepreședintele Parlamentului Republicii Moldova, a menționat că toți copiii au dreptul să se joace într-un mediu curat, fără fum, iar societatea are obligația să-i protejeze împotriva fumatului pasiv.

Dr. Jarno Habicht, Reprezentantul OMS, a continuat: „Fumatul în spațiile de joacă pentru copii transmite mesajul precum că fumatul constituie o parte integrală a vieții de adult. Facem un apel către toate autoritățile locale din întreaga țară de a se alătura acestei inițiative și de a pune în aplicare politicile anti-fumat în toate spațiile de joacă pentru copii pentru a-i proteja împotriva fumatului pasiv”.

Agențiile ONU din Republica Moldova s-au angajat să reducă daunele și prejudiciile provocate de tutun, în conformitate cu Cadru de Parteneriat a Națiunilor Unite – Republica Moldova pentru anii 2013-2017.

Taxe la tutun mai mari înseamnă mai puțini fumători, mai puține decese și mai multe comunități sănătoase. Imagine: OMS.

In Moldova Women Matter!

Women from various social groups, members of Government and Parliament, representatives of civil society and business sector gathered in Chisinau in two public forums to jointly discuss and promote gender equality and women's rights in Moldova.

The public forums "Partnerships for an Inclusive and Prosperous Moldova: Women Matter!", organized with the support of UN Women, also engaged women who are most in need of assistance and opportunities: Romani women and girls, old women, women and girls victims of domestic violence, women living with or affected by HIV, women migrants, women with special needs and women in leadership.

During these meetings, women voiced out their views on the current and future development priorities of the country, and made proposals concerning more participation of women in politics at the central and local levels. The public forums "Women Matter!" were unique and the first of this kind, allowing direct interaction between women from different groups.

"Partnerships for an Inclusive and Prosperous Moldova: Women Matter!". Photo: UN Women.

As a result of the public forums, the Government of the Republic of Moldova has committed to organize quarterly meetings of the Cabinet to hear women's voice and include their needs and priorities in the Government agenda, including issues related to violence against women, participation in decision making, and employment opportunities.

În Moldova femeile contează!

Femei din diverse grupuri sociale, membri ai Guvernului și Parlamentului, reprezentanți și reprezentate ale societății civile și mediului de afaceri s-au reunit la Chișinău în cadrul unor forumuri publice într-un efort comun de promovare a egalității genurilor și drepturilor femeilor în Moldova.

La cele două forumuri publice „Parteneriat pentru o Moldova incluzivă și prosperă” și „Femeile contează”,

Forumurile publice „Parteneriat pentru o Moldova incluzivă și prosperă” au demonstrat că în Republica Moldova femeile contează. Imagine: UN Women.

desfășurate cu sprijinul UN Women, au participat, de asemenea, femei care au nevoie cel mai mult de sprijin, asistență și oportunități: femeii și fete de etnie romă, femeii în etate, femeii și fete victime și potențiale victime ale violenței domestice, femeii afectate de HIV/SIDA, femeii migrante, femeii cu nevoie speciale și femeii lider.

În cadrul acestor reuniuni, femeile și-au împărtășit opiniile despre prioritățile actuale și viitoare de dezvoltare ale țării și au formulat propuneri care pot asigura o participare mai largă a femeilor la viața politică la nivel central și local. Forumurile „Femeile contează!” au fost primele de acest gen organizate în Moldova și s-au constituit într-o platformă de interacțiune directă între femeii din diferite grupuri.

Ca urmare a forumurilor publice, Guvernul Republicii Moldova s-a angajat să organizeze ședințe de cabinet speciale trimestriale pentru a auzi vocea femeilor și a include nevoile și prioritățile lor în ordinea de zi a Guvernului, inclusiv subiecte privind violența împotriva femeilor, participarea lor la luarea deciziilor, șansele de angajare a femeilor etc.

Women's Political Participation Key to Moldova's Democracy and Development

Actions to Increase the Voice and the Participation of Women

Boosting women's political participation and decision-making is fundamental for democracy and essential for achieving sustainable development in Moldova was the conclusion reached by participants taking part in an event organized by the United Nations in Moldova, the Embassy of Sweden and civil society organisations on July 4, 2014.

Launch of Women in Politics project.
Photo: UN Women.

"Sweden supports Moldova's EU-integration aspirations. After the ratification of the Association Agreement, Moldova has the potential to move ahead quickly toward modernization in a number of fields. Moldova has an unfulfilled potential in its women, many of whom are willing to participate actively in the country's further development," said Ingrid

Tersman, Ambassador of Sweden in Moldova. "I trust that the country will use this historic opportunity, and that our programme will help to engage many more women in political decision-making, for the benefit of the whole country."

The event brought together representatives of political parties, the Parliament and Government, local public authorities, think tanks the youth and private sector to launch a new programme "Women in Politics in Moldova" to increase the voice and the participation of women in Moldova.

"The Republic of Moldova has committed internationally to open the way for more women to participate in decision-making across sectors," said Nicola Harrington-Buhay, UN Resident Coordinator and UNDP Resident Representative in Moldova. "More opportunities for women in both national and local politics have been a proven route for other countries to achieve greater progress for everyone."

In Moldova, women only represent 19.8% of the members of Parliament, they make up just 17.4% in district and municipal council and 28.6% in local councils, which is far below international standards and the country's commitments under nationally and internationally agreed goals. The UN Committee on the Elimination of Discrimination Against Women (CEDAW) which reviewed Moldova in October 2013 reiterated the persistence of patriarchal attitudes and deep-rooted stereotypes regarding the roles and responsibilities of women and men in the family and society and recommended the Government to make greater efforts in areas where women, in particular Roma women and women with disabilities, are underrepresented or disadvantaged. A recent Time Use Survey carried out by the National Bureau of Statistics shows that women in Moldova are performing most of the unpaid work that is not "accounted for" and that they spend twice as much men on child care which is one of the bottlenecks preventing women's overall engagement in politics and in the economy.

The programme "Women in Politics in Moldova" will help enhance women's political participation in politics and in decision-making in Moldova, including through supporting the review of the legislation and policy and advocating for temporary special measures. It will work with communities to foster the participatory nomination of women candidates, including among marginalized groups of women, through encouraging their participation and developing their capacities before, during and after elections. Partnerships with the media will be further expanded to achieve greater gender-sensitive reporting.

"Gender equality in politics is a fundamental precondition for ensuring a sustainable society. The participation of women in all aspects of political life, including as members of Parliament, contributes to a more equitable society and a strengthening of democracy," said Sorin Mereacre, President of the East Europe Foundation. "Civil society plays a key role in promoting the legislation or mechanisms to ensure equal participation of men and women in politics. Continuous civil society development and supporting initiatives that promote gender equality are vital to achieve this goal."

The "Women in Politics in Moldova" programme will be implemented from 2014-2016 with a budget of US\$ 2.9 million provided by the Government of Sweden and implemented by the UN Agencies - UN Women and UNDP in partnership with the East Europe Foundation and the Centre Partnership for Development.

Participarea femeilor în politică este esențială pentru democrația și dezvoltarea Republicii Moldova

Acțiuni pentru a amplifica vocea și a extinde participarea femeilor

Sporirea nivelului de participare a femeilor în politică și la luarea deciziilor este fundamentală pentru democrație și esențială pentru dezvoltarea durabilă a Republicii Moldova. Aceasta este una din concluziile reuniunii desfășurată, la 4 iulie 2014, de Organizația Națiunilor Unite în Moldova, Ambasada Suediei și organizațiile societății civile.

Evenimentul a întrunit reprezentanți ai partidelor politice, Parlamentului și Guvernului, autorități publice locale, lideri de opinie, tineri și sectorul privat, în cadrul căruia a fost lansat un nou program „Femeile în politică în Moldova”, care are drept scop să amplifice vocea și să extindă participarea femeilor în Moldova.

„Republica Moldova s-a angajat la nivel internațional să creeze mai multe oportunități pentru participarea mai multor femei la luarea deciziilor în toate domeniile”, a spus Nicola Harrington-Buhay, Coordonator Rezident ONU și Reprezentant Permanent PNUD în Moldova. „Țările care au asigurat mai multe oportunități pentru femei în politică la nivel național și local au atins un nivel mai mare de progres pentru fiecare om”.

În Moldova, femeile reprezintă doar 19% în Parlament și 17% în consiliile municipale locale, ceea ce este mult sub nivelul standardelor internaționale și angajamentelor asumate de Moldova în cadrul obiectivelor globale. Comitetul ONU pentru Eliminarea Discriminării împotriva Femeilor (CEDAW), care a evaluat Moldova în octombrie 2013 privind realizarea angajamentelor privind împuternicirea femeilor și egalitatea genurilor, a reiterat persistența atitudinilor patriarhale și stereotipurilor profund înrădăcinate în ce privește rolul și responsabilitățile femeilor și bărbaților în familie și în societate. Comitetul a recomandat Guvernului să depună mai multe eforturi în domeniul în care femeile, inclusiv femeile rom și cele cu dizabilități, sunt subreprezentate sau dezavantajate. Un studiu recent al Biroului Național de Statistică privind utilizarea timpului în Moldova arată că femeile din Moldova fac cele mai multe munci neplătite și necontabilizate și că ele dedică de două ori mai mult timp îngrijirii copiilor decât bărbații.

„Suedia sprijină aspirațiile Republicii Moldova de integrare în Uniunea Europeană. După ratificarea Acordului de Asociere, Moldova dispune de potențialul de a iniția imediat acțiuni care contribuie la modernizarea mai multor domenii. Moldova are un potențial nerealizat prin femeile sale, multe din ele dorind să participe activ la dezvoltarea țării”, a spus Ingrid Tersman, Ambasadoarea Suediei în Moldova. „Am încrederea că țara va folosi această oportunitate istorică, iar programul nostru va contribui la implicarea mai multor femei în luarea deciziilor politice pentru beneficiul întregii țări”.

Programul „Femeile în politică în Moldova” va contribui la sporirea nivelului de participare a femeilor în politică și la luarea deciziilor în Moldova, inclusiv prin revizuirea legislației și politicilor și măsuri speciale temporare. Acesta va lucra cu comunitățile pentru a promova un proces participativ de nominalizare a femeilor candidate, inclusiv printre grupurile marginalizate de femei, și va încuraja participarea și dezvoltarea capacităților acestora în alegeri. Parteneriatele cu mass-media vor fi în continuare extinse pentru a asigura o reflectare sensibilă la dimensiunea de gen în presă.

„Asigurarea egalității de gen în viața politică este o precondiție fundamentală pentru edificarea unei societăți durabile. Când femeile sunt implicate în toate aspectele vieții politice, inclusiv în calitate de membri ai Parlamentului, societatea este mai echitabilă și democrația este mai consolidată și mai avansată”, a spus Sorin Mereacre, Președintele Fundației Est-Europene. „Societatea civilă are un rol important în promovarea legislației sau mecanismelor care asigură participarea echitabilă a femeilor și bărbaților în procesul politic. Consolidarea continuă a sectorului neguvernamental și susținerea inițiativelor de

promovare a egalității de gen sunt elemente esențiale pentru a atinge acest deziderat”.

Programul „Femeile în politică în Moldova” va fi implementat în perioada 2014-2016 cu un buget de 2,9 milioane dolari SUA oferit de Guvernul Suediei și implementat de Agențiile ONU – UN Women și PNUD în parteneriat cu Fundația Est-Europeană și Centrul Parteneriat pentru Dezvoltare.

Lansarea programului „Femeile în politică în Moldova”.
Imagine: UN Women.

Migrant Women Can Contribute to the Development of the Country

“Partnerships for an Inclusive and Prosperous Moldova: Women Matter!”

Public Forum – “Partnerships for an Inclusive and Prosperous Moldova: Women Matter!” brought together women leaders, including migrant women to discuss with leaders of political parties and members of Parliament priorities for current and future development. They also made proposals regarding the participation of women from different social and age groups in politics at different levels.

The basic factor that led Moldovan citizens to emigrate is unemployment and low wages. The National Bureau of Statistics says there was 6.8 % unemployment among men and 4.3% among women in 2012.

Migrant women, both those who returned and those who live abroad contribute to the country's development. A total of 60-80 % of women migrants sends remittances to Moldova to support their families. Also, those who have returned have the experience and skills acquired abroad, financial resources and potential to invest in the national economy. There are visible return trends of migrant women, 39 % especially those in the age group of 45 and above. However, according to studies, only 30 % of women are willing to invest in business.

Migrant women face various challenges here and abroad. They integrate with greater difficulty, meaning that six out of ten women do not find a job after they return. This is explained by the censors of age, shows an ILO study. Also, the non-recognition of diplomas and qualifications acquired in the Republic of Moldova by authorities in destination countries leads to employment in unqualified jobs and employment discrimination. The signing of agreements between Moldova and the countries of destination officially recognizing qualifications obtained in Moldova and recognition of studies and qualifications obtained

abroad would provide equal opportunities to migrant women.

The group of migrant women who participated in the forum has made various proposals to political leaders including the official recognition of qualifications obtained in Moldova, creating a one-stop centre for reintegration services, inclusive education and promoting the participation of migrant women in political life.

“When I returned home, it was very hard to integrate in the society and find a job. If there had been a centre to provide legal, social, economic, retraining assistance or support the inclusion of children in the education system, it would have been much easier to reintegrate,” said a participant in the forum.

Migrant women should be empowered through various high-level actions in order to exploit their resources and potential. At today's forum, various political parties and members of Parliament have pledged to support migrant women to address the issues they are facing in their political platforms and agendas. The political parties that participated in the dialogue expressed a vision and plans regarding the advancement of women in electoral campaigns.

The forum was organized with the support of UN Women, UNDP and IOM Mission in Moldova.

Migrant women contribute to the country's development. Photo: IOM.

Femeile migrante pot contribui la dezvoltarea țării

„Parteneriat pentru o Moldova incluzivă și prosperă: femeile contează!”

Forumul public „Parteneriat pentru o Moldova incluzivă și prosperă: femeile contează!” a reunit, la Chișinău, la 24 martie 2014, femei lider, inclusiv femeile migrante, pentru a discuta cu liderii partidelor politice și membri ai Parlamentului despre prioritățile de dezvoltare curente și cele de viitor. De asemenea, femeile au formulat propuneri în ceea ce privește participarea femeilor din diferite grupuri sociale și de vârstă în viața politică la diferite nivele.

Factorii de bază care i-au determinat pe cetățenii Republicii Moldova să recurgă la emigrare sunt șomajul și salariile mici. Biroul Național de Statistică oferă cifra de 6,8% ca rată a șomajului printre bărbați, iar printre femei - de 4,3% pentru anul 2012.

Femeile migrante, atât cele care au revenit, cât și cele aflate peste hotare, contribuie la dezvoltarea țării. În total 60-80% dintre femeile migrante trimit remitențe în Republica Moldova pentru a susține membrii propriilor familii. De asemenea, cele care au revenit dispun de experiență și abilități obținute peste hotare, resurse financiare și potențial pentru a investi în economia națională. Există tendințe vizibile de revenire a femeilor migrante (39%), în mod special a celor din categoria de vârstă de 45 de ani și mai mult. Totuși, conform studiilor, doar 30% dintre femei sunt gata să investească în afaceri.

Femeile migrante se confruntă cu diverse probleme aici și peste hotare. Ele se integrează mai dificil, astfel încât șase din zece femei după revenirea în țară nu se încadrează în câmpul muncii. Situația se explică prin limita de vârstă, arată un studiu ILO. De asemenea, nerecunoașterea actelor de studii și calificărilor obținute în Republica Moldova de către autoritățile din țările de destinație determină o angajare la munci necalificate și o angajare discriminatorie.

Femeile migrante și-au prezentat reușitele și problemele în cadrul forumului public „Parteneriat pentru o Moldova incluzivă și prosperă: femeile contează!”. Imagine: OIM.

Semnarea acordurilor între Republica Moldova și țările de destinație cu privire la recunoașterea oficială a calificărilor obținute în Moldova și recunoașterea studiilor și calificărilor obținute peste hotarele țării pot oferi șanse egale femeilor migrante.

Grupul femeilor migrante care a participat la forum a formulat diverse propuneri către liderii politici: printre aceste propuneri sunt recunoașterea oficială a calificărilor obținute în Republica Moldova, crearea unui GHIȘEU UNIC pentru servicii de reintegrare, educația incluzivă și promovarea participării femeilor migrante la viața politică a țării.

„Atunci când am revenit acasă, mi-a fost foarte greu să mă încadrez în societate și să-mi găsesc un loc de muncă. Dacă ar fi existat un centru unde s-ar acorda asistență juridică, socială, economică, reorientare profesională sau susținere pentru includerea copiilor în sistemul educațional, mi-ar fi fost mult mai simplu să mă reintegrez”, a spus o participantă la forum.

Pentru a valorifica resursele și potențialul femeilor migrante este necesară abilitarea acestora prin diverse acțiuni la nivel înalt. La forumul public organizat la Chișinău, diferite partide politice și membri ai Parlamentului s-au angajat să susțină femeile migrante, să abordeze în platformele și agendele politice proprii problemele cu care

se confruntă ele. De asemenea, partidele politice care au participat la dialog și-au exprimat viziunea și planurile în ceea ce privește promovarea femeilor în campaniile electorale.

Forumul public „Parteneriat pentru o Moldova incluzivă și prosperă: femeile contează!” a fost organizat cu susținerea UN Women, PNUD Moldova și OIM Misiunea în Moldova.

Moldova Shared its Experience on Readmission Management with Armenia

To Gain Knowledge of Moldovan Experience on Readmission Management

The IOM Missions from Armenia and Moldova jointly organized an experience-sharing exchange visit on readmission management for Armenian government officials to Moldova. Representatives of the State Migration Service of the Ministry of Territorial Administration, police representatives from the Directorate for Passports and Visas, National Security Service and Ministry of Justice officials, accompanied by the Head of Project Development and Implementation from IOM Yerevan visited Moldova from April 16-19th, 2014 to gain knowledge of Moldova's experience on readmission management.

The exchange visit started with the meeting at the IOM Chisinau office for a general presentation of IOM Moldova activities in the area of migration management. It continued with the meeting of the representatives of International Relations and European Integration General Directorate of the Ministry of Internal Affairs for studying the Moldovan experience of negotiation of readmission agreements with EU and other countries and International framework for cooperation on readmission issues.

Special subjects of interest during the meeting with the Bureau for Migration and Asylum were migration from Moldova and asylum legislation, legal, institutional and procedural aspects of readmission to and from Moldova, migrant rights and support services offered to migrants in Moldova, activities of the One Stop Shop for Registration and Documentation of foreigners, Asylum Seekers Centre, the Centre for Temporary Placement of Irregular Migrants and other issues.

Armenian officials also met with the MFAEI representatives who presented Moldova's experience in cooperating with the EU on migration and asylum issues, including within the framework of agreements on Mobility Partnership, Visa Facilitation and Readmission etc. they also had an opportunity to find out about the Border Police Department's (BPD) experience in readmission management, more specifically the evidence of foreigners entering and exiting Moldova, the use of biometric features, technical aspects of verification, identification and referral of irregular migrants in light of the new competences of the BPD, trans-border cooperation on relevant issues.

The delegation found out the NGOs experience related to migrant rights and support services offered to migrants within the Migrant Accommodation Centre in Chisinau. The Armenian partners also met the EU delegation in Moldova, where they learned about the EU support offered to Moldova in the area of Justice and Home Affairs, including readmission and migrants' rights.

Prior to the exchange programme, on April 14-15, 2014,

Armenian officials learn about Moldova's experience in cooperating with the EU on migration and asylum issues. Photo: IOM.

the same Armenian government officials conducted a round of negotiations with their Moldovan partners on the bilateral Readmission Agreement. Both parties concluded that negotiations were fruitful and constituted an important step toward formalizing the parties' relations in the area of Readmission.

Following the signature of Readmission Agreement in 2007 between the European Community and Moldova, considerable work has been undertaken to ensure the effective implementation of the readmission of two categories of migrants: Moldovan nationals and third-country nationals with no legal ground to remain on the EU territory, either because they have entered an (EU) Member State concerned coming directly from their territory illegally or lost their legal status by breaching migration rules and regulations. The 17 readmission protocols have been signed in order to assure Readmission Agreement's successful implementation with the majority of EU member states and Third Countries until that moment. According to the EU-Moldova Visa Liberalization Action Plan "the full and effective implementation of the EU-Moldova Readmission Agreement remains an underlying condition for the continuation of the visa dialogue and is of paramount importance for the establishment of a sustainable visa-free regime." In this context, Armenia, Azerbaijan and Georgia are the priorities for the near future, while negotiations for readmission agreements with Ukraine and Russia were close to being finalised.

The visit was organized within the framework of the Regional Project "Supporting the establishment of effective readmission management in Armenia, Azerbaijan and Georgia" funded by the European Commission under the Thematic Programme of cooperation with third countries in the areas of Migration and Asylum which is co-funded by the IOM Development Fund.

Republica Moldova a împărtășit cu Armenia experiența sa privind managementul readmisiei

Schimb de cunoștințe și bune practici în domeniul gestionării readmisiei

Misiunile Organizației Internaționale pentru Migrație (OIM) din Armenia și Republica Moldova au organizat în comun, în aprilie 2014, o vizită de studiu cu privire la gestionarea readmisiei pentru oficialii armeni în Moldova.

Reprezentanții Serviciului de Stat pentru Migrație al Ministerului Administrației Teritoriale, reprezentanții Poliției din cadrul Direcției de Pașapoarte și Vize, Serviciul Național de Securitate și Ministerului Justiției, însoțiți de Șeful pentru Dezvoltare și Implementare a Proiectelor OIM Erevan au vizitat Republica Moldova în perioada 16-19 aprilie 2014 pentru a obține cunoștințe din experiența țării noastre cu privire la gestionarea readmisiei.

Vizita de studiu a început cu întâlnirea la sediul OIM Chișinău pentru prezentarea generală a activităților OIM Moldova în domeniul managementului migrației. Vizita a continuat cu un dialog cu reprezentanții din Direcția Generală Relații Internaționale și Integrare Europeană a Ministerului Afacerilor Interne pentru a studia atât experiența Republicii Moldova în negocierea acordurilor de readmisie cu Uniunea Europeană și alte țări, cât și Cadrul internațional pentru cooperare pe probleme legate de readmisie.

Subiectele de interes sporit în timpul întrevederii de la Biroul de Migrație și Azil au inclus legislația Republicii Moldova în domeniul migrației și azilului, aspectele juridice, instituționale și procedurale de readmisie în și din Republica Moldova, drepturile migranților și serviciile de sprijin oferite migranților din Republica Moldova, activitățile Ghișeului unic de documentare a străinilor, Centrului solicitanților de azil, Centrul de plasament temporar al străinilor și altele.

De asemenea, oficialii armeni s-au întâlnit cu reprezentanții Ministerului Afacerilor Externe și Integrării

Europene care au prezentat experiența Republicii Moldova în cooperarea cu UE în ceea ce privește aspectele ce țin de migrație și azil, inclusiv în cadrul unor acorduri privind Parteneriatul de Mobilitate, facilitarea eliberării vizelor și readmisia. În plus, oaspeții au avut ocazia să afle de la Poliția

de Frontieră experiența în managementul readmisiei, în special dovada de intrare și ieșire a străinilor din Moldova, utilizarea caracteristicilor biometrice, aspectele tehnice de verificare, identificare și referire a migranților ilegali în contextul noilor competențe ale Poliției de Frontieră și cooperarea transfrontalieră.

Delegația a aflat experiența ONG-urilor în domeniul drepturilor migranților și serviciilor de sprijin oferite migranților în Centrul de Cazare a Migranților în Chișinău. De asemenea, oaspeții s-au întâlnit cu Delegația Uniunii Europene în Republica Moldova, unde oficialii armeni au aflat despre sprijinul UE oferit pentru Moldova în domeniul justiției și afacerilor interne, inclusiv readmisia și drepturile migranților.

Înainte de această vizită, la 14 și 15 aprilie 2014, oficiali ai Guvernului armean au participat la o rundă de negocieri cu partenerii lor din Republica Moldova pe marginea Acordului bilateral de readmisie. Ambele părți au ajuns la concluzia că negocierile au fost fructuoase și au constituit un pas important spre oficializarea relațiilor părților în zona de readmisie.

Ca urmare a semnării Acordului de readmisie din 2007 dintre Comunitatea Europeană și Republica Moldova, a fost realizată o muncă considerabilă pentru a asigura punerea în aplicare a readmisiei a două categorii de migranți: cetățeni moldoveni și cetățeni ai țărilor terțe care nu au nici un temei legal pentru a rămâne pe teritoriul UE, fie pentru că au intrat într-un stat membru (UE) venind direct de pe teritoriul lor în mod ilegal sau și-au pierdut statutul lor legal prin încălcarea regulilor și regulamentelor de migrare. Cele 17 protocoale de readmisie au fost semnate în scopul de a asigura implementarea cu succes a Acordului de readmisie cu majoritatea statelor membre ale UE și țărilor terțe până în prezent. În conformitate cu Planul de Acțiuni Republica Moldova – Uniunea Europeană privind liberalizarea vizelor, punerea în aplicare completă și eficientă a Acordului de readmisie UE-Republica Moldova rămâne o condiție de bază pentru continuarea dialogului privind vizele și este de o importanță capitală pentru stabilirea unui regim durabil fără vize. În acest context, Armenia, Azerbaidjan și Georgia sunt prioritățile pentru viitorul apropiat, în timp ce negocierile pentru acordurile de readmisie cu Ucraina și Rusia au fost aproape finalizate.

Vizita oficialilor armeni la Chișinău a fost organizată în cadrul Proiectului regional „Sprijinirea instituirii unui management eficient de readmisie în Armenia, Azerbaidjan și Georgia”, finanțat de către Comisia Europeană în cadrul programului tematic de cooperare cu țările terțe în domeniul migrației și azilului și co-finanțat de Fondul de Dezvoltare OIM.

O delegație a oficialilor armeni s-a aflat într-o vizită de studiu în Republica Moldova pentru a cunoaște experiența țării noastre în domeniul gestionării readmisiei. Imagine: OIM Moldova.

The Confidence Building Dialogues

“People Can Have Much Greater Benefits When They Have Trust in One Another and Work Together”

Ludmila Borodina of Tiraspol and Vitalie Meșter of Chisinau met at a workshop last summer. An hour was enough for them to understand that they shared the same problems and that they could solve them more effectively by working together. Ludmila, director of the Tiraspol-based Rehabilitation and Counselling Centre OCOPLI, was amazed by what solutions Vitalie had found to enhance the employment of people with disabilities on the western side of the Nistru River.

The creation of platforms enabling interaction between civil society members and economic experts from both banks of the Nistru River is an initiative of the Confidence Building Measures Programme. Photo: UNDP.

at improving the lives of people on both banks of the Nistru. The experts went on fact-finding visits to Lithuania and Estonia, where they had the opportunity to observe how EU-funded regional development projects were being implemented, learn best practices and establish cooperation relations for future projects.

“The projects proposed following these dialogues will help improve the lives of people on both banks of the Nistru River by creating new jobs, enhancing

Vitalie, director of the Chisinau-based Legal Assistance Centre for People with Disabilities, was in turn fascinated by Ludmila’s inventiveness and her ways of helping young people with special needs to acquire independent living skills. One month later, Ludmila and Vitalie were already working shoulder to shoulder on a project proposal to empower young people on both banks of the Nistru. After another two months, they obtained financing from the European Union and the UNDP to implement it. It’s been a year since then, and their partnership has delivered impressive results. Thanks to this partnership, dozens of youths on both banks of the Nistru have developed independent living skills and have found innovative possibilities of having their voices heard and considered by those in authority. One of these means is Photovoice. It involved photography training that enabled the youths to use pictures in order to tell the whole wide world about the problems they face and prompt people into action.

Thanks to this project, another six young people were able to find jobs. The most valuable thing that the project gave to these youths, however, was the opportunity to enjoy their life to the full together with their peers and leave their hardships behind. Additionally, Ludmila and Vitalie held a series of seminars as part of the project to share the acquired experience with six other non-governmental organizations.

This was just one of the four projects that was created and received financing following an initiative of the EU-UNDP Confidence Building Programme, which aimed at setting up communication platforms between economic experts and civil society members on both banks of the Nistru. The economy/trade and social/humanitarian communication platforms brought together more than 100 experts from both sides of the Nistru. In the course of one year, they met in groups to discuss the common problems faced by the people on both banks and to identify together solutions to overcome them. The identified proposals will be presented to the donor community so as they can be developed, over the next three years into confidence building projects aiming

social integration for vulnerable groups of people, and so on. Together with the European Union, which is the major donor in the Confidence Building Programme, we believe that people can have much greater benefits when they have trust in one another and work together. A case in point is the over 100 partnerships that have been established so far within the UE-UNDP Programme and which produce concrete benefits for some 100,000 people,” said Narine Sahakyan, UNDP Deputy Resident Representative, in a meeting of working groups.

Luliana Abramova, president of the Bender-based NGO “Resonance,” says these dialogues and fact-finding visits inspired her to strive and create a maternal centre for women in crisis situations in the Transnistrian region, like the ones she saw in Europe, and even prompted her to write a project proposal to this end. “The confidence building dialogues are an innovative mechanism and very effective, too. Never before have people from either side of the Nistru met to comprehensively discuss problems and share experiences.

This is absolutely necessary in order to ensure the feasibility and sustainability for the projects implemented on both des of the Nistru,” said Luliana. This view is also shared by Petru Ivancenco, an entrepreneur from Tiraspol whom the confidence building dialogues enabled to establish a partnership for starting an agricultural business. He says these meetings helped him dismantle his preconceived ideas about partnerships and that the discussions were so intense and constructive that every participant was left with the impression that one learned more than offered in turn.

The creation of platforms enabling interaction between civil society members and economic experts from both banks of the Nistru River is an initiative of the Confidence Building Measures Programme. Through this Programme, the European Union and the UNDP are offering financial and technical support to joint activities of people on both sides of the Nistru in five key areas: business development, civil society, social infrastructure renovation, health care, and environment protection. The Programme is implemented during 2012-2015 has a total budget of €10.6 million offered by the European Union (€9.5 million) and the UNDP (€1.1 million).

Dialoguri pentru promovarea încrederii

„Oamenii pot obține beneficii mai mari atunci când au încredere în celălalt și își unesc eforturile”

Ludmila Borodina din Tiraspol și Vitalie Meșter din Chișinău s-au întâlnit vara trecută la un atelier de lucru. A fost suficientă o oră ca să înțeleagă că îi leagă aceleași probleme și că împreună ar putea să le rezolve mai ușor. Ludmila, directoarea Centrului de Reabilitare și Consiliere OSORȚ din Tiraspol, a rămas surprinsă de soluțiile pe care le-a găsit Vitalie pentru angajarea tinerilor cu dizabilități de pe malul drept al Nistrului.

Și Vitalie, directorul Centrului de Asistență Juridică pentru Persoane cu Dizabilități din Chișinău, s-a arătat încântat de creativitatea Ludmille și felul în care ea îi ajută pe tinerii cu nevoi speciale să obțină abilități de viață independentă. Peste o lună de la prima lor întâlnire, Ludmila și Vitalie elaborau împreună un proiect pentru abilitarea tinerilor de pe ambele maluri ale Nistrului. Peste alte două luni, obțin împreună finanțare din partea Uniunii Europene și PNUD pentru realizarea proiectului.

A trecut un an de atunci și iată că ei strâng deja roadele parteneriatului stabilit. Grație acestui parteneriat, zeci de tineri de pe ambele maluri ale Nistrului au obținut abilități de viață independentă și au găsit posibilități inovatoare de a face ca vocea lor să fie auzită de către factorii de decizie, iar opinia lor să fie luată în considerație. O astfel de modalitate este și „Photovoice”. Astfel, tinerii au însușit arta fotografică pentru ca să poată povesti lumii întregi prin fotografii despre problemele lor și să-i determine pe oameni să ia atitudine. Grație acestui proiect, alți șase tineri au reușit să-și găsească un loc de muncă. Cel mai valoros lucru însă pe care l-au deprins tinerii în cadrul acestui proiect e să se bucure de viață alături de semenii lor, în pofida tuturor greutăților. Mai mult decât atât, Ludmila și Vitalie au realizat în cadrul proiectului un șir de seminare pentru a împărtăși experiența acumulată cu alte șapte organizații neguvernamentale.

Acesta este doar unul din cele patru proiecte care au luat naștere și au fost finanțate ca urmare a unei inițiative a Programului UE-PNUD de promovare a încrederii, focusată pe crearea unor platforme de comunicare între experții din domeniul economic și reprezentanții societății civile de pe ambele maluri ale Nistrului. Platformele de comunicare în domeniile economie/comerț și social/umanitar au întrunit peste 100 de experți de pe ambele maluri ale Nistrului, care în decursul unui an au discutat în grupuri de lucru problemele comune ale oamenilor de pe cele două maluri ale Nistrului și au identificat împreună posibilele soluții pentru depășirea lor. Propunerile identificate vor fi prezentate comunității donatorilor, pentru ca acestea să devină, în următorii trei ani, proiecte de consolidare a încrederii în vederea îmbunătățirii vieții oamenilor pe ambele maluri ale Nistrului. Experții au mers împreună în

Crearea platformelor de interacțiune dintre reprezentanții sectorului asociativ și experții din domeniul economic de pe ambele maluri ale Nistrului este o inițiativă a Programului „Susținerea Măsurilor de Promovare a Încrederii”. Imagine: PNUD.

vizite de studiu în Lituania și Estonia, unde au văzut cum sunt realizate proiecte de dezvoltare regională finanțate de Uniunea Europeană și de unde au preluat bune practici și au stabilit relații de colaborare pentru viitoarele proiecte.

„Proiectele propuse ca urmare a acestor dialoguri vor contribui la îmbunătățirea vieții oamenilor de pe ambele maluri ale Nistrului prin crearea locurilor de muncă, integrarea socială a persoanelor vulnerabile etc. Împreună cu Uniunea Europeană, care este principalul donator în cadrul

Programului de consolidare a încrederii la Nistru, credem că oamenii pot obține beneficii mai mari atunci când au încredere unul în celălalt și își unesc eforturile. Mărturie stau cele peste 100 de parteneriate stabilite până acum în cadrul Programului UE-PNUD și care aduc beneficii concrete pentru aproximativ 100 mii de oameni”, a declarat Narine Sahakyan, Coordonator Rezident Adjunct PNUD Moldova, în cadrul unei ședințe a grupurilor de lucru.

Iuliana Abramova, președintele ONG-ului „Rezonance” din Bender, spune că aceste dialoguri și vizite de studiu au determinat-o să lupte pentru crearea unui centru maternal pentru femei în situații de criză în regiunea transnistreană, așa cum a văzut la partenerii europeni care au ajutat-o să scrie un proiect în acest sens. „Dialogurile pentru încredere sunt un mecanism inovator și foarte eficient. Niciodată până acum oamenii de pe ambele maluri ale Nistrului nu s-au întrunit ca să dezbată în detaliu anumite probleme comune, să facă schimb de experiență. Acest lucru este absolut necesar pentru a asigura viabilitatea și durabilitatea proiectelor realizate pe ambele maluri ale Nistrului”, spune Iuliana. Același păreră este împărtășită și de Petru Ivancenco, antreprenor din Tiraspol care, grație dialogurilor, a pus baza unui parteneriat pentru dezvoltarea unei afaceri în domeniul agricol. El spune că aceste întâlniri i-au demontat teoriile despre parteneriate și că discuțiile au fost atât de aprinse și constructive, încât fiecare participant a rămas cu senzația că a învățat mai multe decât a oferit.

Crearea platformelor de interacțiune dintre reprezentanții sectorului asociativ și experții din domeniul economic de pe ambele maluri ale Nistrului este o inițiativă a Programului „Susținerea Măsurilor de Promovare a Încrederii”. Prin acest Program, Uniunea Europeană și PNUD sprijină financiar și tehnic activitățile comune ale oamenilor de pe ambele maluri ale Nistrului în cinci domenii-cheie: dezvoltarea afacerilor, a societății civile, renovarea infrastructurii sociale, ocrotirea sănătății și protecția mediului ambiant. Acest Program este implementat în perioada 2012-2015, cu un buget total de 10,600,000 Euro, acordați de Uniunea Europeană (9,500,000 Euro) și PNUD (1,100,000 Euro).

Young People on Both Banks of the Nistru Together Learn How to Develop Their Business

“Successful Businesses Involve a Lot of Elbow Grease and Intellectual Effort”

To be able to provide for her 10-month-old son, Alina Morozan, a woman from the village of Sevrova in Florești district, saw little choice but to consider leaving Moldova for a job abroad. The 32-year-old woman had literally packed and was ready to go when a project funded by the EU and the UNDP turned her and her son's life around. For Alina, like for another 41 young people from both sides of the Nistru, this project provided her a chance to start a business at home.

The momentous change in Alina's life occurred when she learned from the village mayor's office about a project supported by the European Union and UNDP aimed at creating employment opportunities for young people living in the Security Zone and the Transnistrian region. “I was eager to pin my hopes on this project. I am a single mother of a 10-year-old boy and in the absence of a stable income at home, I had made up my mind to look for a job abroad,” Alina said. Her eagerness and luck helped her successfully through the first stage of the competition, in which 270 people took part. . Along with other 50 young people, Alina then attended a start-up course.

“The only thing I had when I came was an intense desire to start up a business, but a few days later I already had a clear idea about what I wanted and how I could achieve it. My idea was to set up a corn and sunflower seed processing line in my native village Sevrova and, together with my coaches from Axa Management Consulting, I developed a realistic business plan and became very confident in my abilities,” said Alina.

Her confidence was so high that Alina was again successful in passing the second, business-plan stage of the competition to become one of the 42 winners of the start-up grants. The selected entrepreneurs from both banks of the Nistru River, including Alina Morozan, received grants of up to \$15,000, as well as individual coaching for a period of 10 months and assistance with buying equipment and feedstock to start up or develop their businesses. Within the project, the beneficiaries will also go on field trips to companies on both sides of the Nistru and will become members of a network of young entrepreneurs. The network is expected to become a platform of communication and dissemination of best practices, which will help them establish partnerships with entrepreneurs from both sides of the river.

By building confidence, young people on both banks of the Nistru make better lives for themselves.

“Now, with the support of the European Union and the UNDP, I am able to provide for my child, build my own business without leaving abroad and even develop myself as a person,” Alina said. Recently as part of the

project supported by the EU-UNDP Confidence Building Programme, she also participated in a joint conference in Tiraspol, where she exchanged experiences and established cooperation relations with the other 41 young entrepreneurs who participated in the project. Most of them are from rural areas, and the businesses they are planning to start with the EU and UNDP's help are in the agricultural or service sector.

Commenting on this employment opportunities project implemented under the EU-UNDP Confidence Building Programme, Narine Sahakyan, Deputy Resident Coordinator at UNDP Moldova, said that it would enable the creation of no fewer than 200 new jobs, which meant that no fewer than 200 families would get a real chance of improving their lives. “We are very pleased that through this project these young entrepreneurs will be able to create a community which will help to improve living standards on both sides of the Nistru River,” said Narine Sahakyan.

Through this Programme, the European Union and the UNDP are offering financial and technical support to joint activities of people on both sides of the Nistru in five key areas: business development, civil society, social infrastructure renovation, health care, and environment protection. The Programme is implemented from 012-2015 and has a total budget of €10.6 million offered by the European Union (€9.5 million) and the UNDP (€1.1 million).

Armed with an action plan and a coach assigned to her, Alina is now preparing space to accommodate the oil mill and grinding equipment that she plans to buy in two weeks. Together with Alina, residents of five surrounding villages also have a reason to be happy as they will no longer have to travel long distances to have their corn or sunflower seeds ground once the mill is in place. “Successful businesses involve a lot of elbow grease and intellectual effort. Yet the reward is worth all the effort,” Alina believes. Now, not just her future, but also the future of her son has changed. They now both have great things to look forward to and they work with confidence to achieve them.

Young people on both banks of the Nistru work together to ensure better lives for themselves. Photo: UNDP.

Tinerii de pe ambele maluri ale Nistrului învață împreună să facă afaceri

„Afacerile de succes implică multă muncă și investiție intelectuală”

Ca să-și poată crește feciorul de numai 10 luni, Alina Morozan, o tânără de 32 de ani din satul Sevrova, raionul Florești, era nevoită să plece la muncă peste hotare. Era practic pe valize, când un proiect finanțat de UE și PNUD i-a schimbat radical viața: viața ei și a copilului. Pentru Alina, la fel ca și pentru alți 41 de tineri de pe ambele maluri ale Nistrului, acest proiect a însemnat șansa de a dezvolta o afacere acasă.

Metamorfoza din viața Alinei a început în momentul în care a aflat de la primăria satului despre un proiect susținut de Uniunea Europeană și PNUD în vederea creării oportunităților de angajare pentru tinerii din Zona de securitate și regiunea transnistreană. „Fără a sta mult pe gânduri, mi-am legat toate speranțele de acest proiect. Cresc de una singură un copil de 10 luni și, în lipsa unui venit stabil acasă, eram nevoită să plec la muncă peste hotare”, povestește Alina. Dorința mare și norocul au ajutat-o să treacă cu brio de prima etapă a concursului, la care au participat peste 270 de persoane.

Alături de alți 50 de tineri, Alina a urmat apoi un curs de inițiere în afaceri. „Am venit doar cu dorința de a porni o afacere, dar în câteva zile mi-am format o idee clară ce vreau și cum pot obține acest lucru. Mi-am propus să creez în Sevrova o linie de prelucrare a porumbului și a semințelor de floarea soarelui și, împreună cu mentorii de la *Axa Management Consulting*, am dezvoltat un plan de afaceri realist și am dobândit multă încredere în forțele proprii”, zice Alina.

Încrederea a fost atât de mare, încât Alina a câștigat și cea de-a doua etapă a concursului, cea a business planurilor, și a ajuns în lista celor 42 de beneficiari de granturi pentru demararea afacerilor. Antreprenorii selectați de pe ambele maluri ale Nistrului, printre care și Alina Morozan, beneficiază din partea Uniunii Europene și PNUD de granturi de până la 15 mii dolari SUA, de consultanță individuală pentru o perioadă de 10 luni și de asistență pentru procurarea echipamentelor și materiei prime necesare pentru demararea sau dezvoltarea afacerilor. În cadrul proiectului, tinerii vor mai beneficia de vizite de studiu la întreprinderi de pe ambele maluri ale Nistrului și vor deveni membri ai unei rețele de tineri antreprenori. Rețeaua urmează să devină o platformă de comunicare și diseminare a bunelor practici, care îi va ajuta să stabilească relații de colaborare cu antreprenori de pe ambele maluri ale Nistrului.

Prin încredere, tinerii de pe ambele maluri ale Nistrului își îmbunătățesc viața

„Acum, cu ajutorul Uniunii Europene și PNUD, am posibilitatea să-mi cresc copilul și afacerea acasă și chiar să mă dezvolt personal”, spune Alina Morozan. Recent, tot în cadrul proiectului susținut de Programul UE-PNUD de promovare a încrederii, Alina a participat la o conferință comună în Tiraspol, unde a făcut schimb de experiență

Alina Morozan este una dintre beneficiarii proiectului care a oferit șansa dezvoltării unei afaceri acasă.
 Imagine: PNUD Moldova.

și a stabilit relații de colaborare cu ceilalți 41 de tineri de pe ambele maluri ale Nistrului participanți la proiect. Majoritatea tinerilor sunt din mediul rural, iar afacerile pe care planifică să le lanseze cu ajutorul UE și PNUD țin de domeniul agricol sau cel al serviciilor.

Vorbind despre proiectul de creare a oportunităților de angajare pentru tinerii antreprenori de pe ambele maluri ale Nistrului realizat în cadrul Programului UE-PNUD de promovare a încrederii, Narine Sahakyan, Coordonator Rezident Adjunct PNUD Moldova, a spus că acesta va permite crearea a cel puțin 200 locuri noi de muncă, ceea ce înseamnă că tot atâtea familii vor avea șansa reală de a-și îmbunătăți nivelul de trai. „Ne bucurăm că prin acest proiect, tinerii antreprenori vom crea o comunitate care va contribui la îmbunătățirea vieții pe ambele maluri ale Nistrului”, afirmă Narine Sahakyan.

Proiectul este realizat în cadrul Programului „Susținerea Măsurilor de Promovare a Încrederii”. Prin acest Program, Uniunea Europeană și PNUD sprijină financiar și tehnic activitățile comune ale oamenilor de pe ambele maluri ale Nistrului în cinci domenii-cheie: dezvoltarea afacerilor, a societății civile, renovarea infrastructurii sociale, ocrotirea sănătății și protecția mediului ambiant. Acest Program este implementat în perioada 2012-2015, cu un buget total de 10,600,000 Euro, acordați de Uniunea Europeană (9,500,000 Euro) și PNUD (1,100,000 Euro).

În prezent, având un plan de acțiune și un mentor desemnat, Alina își amenajează încăperea pentru oloinița și moara pe care urmează să le procure în două săptămâni. Bucuria Alinei este împărtășită și de sătenii din 5 sate vecine, care odată cu lansarea afacerii nu vor mai fi nevoiți să bată drum lung pentru a-și măcina porumbul sau semințele de floarea soarelui. „Afacerile de succes implică multă muncă și investiție intelectuală. Dar răsplata este pe măsura efortului”, este de părere Alina. Acum nu doar viața ei, dar și viitorul copilului s-a schimbat. Împreună au planuri mari și lucrează cu încredere pentru realizarea lor.

A Memorable Day for Nearly 280 Children in Moldova

“A Bright Future and Many More Days Like This, Not Only for Children’s Day, But Every Day”

Michael and Radu are two Moldovan boys who have never visited the Moldovan capital, Chisinau. Nor have they seen a live theatre performance or a trolley bus. Unlike city children who are more likely to have access to educational and recreational activities, children from rural areas are not as fortunate. This is either because of poverty or family attitudes which prevent parents from taking them to the theatre, cinema or other places of entertainment.

International Children’s Day on 1 June 2014 will be memorable for Michael and Radu, as well as for almost 280 children from all over Moldova, who had the chance to come to Chisinau and see a children’s play at the puppet theatre for children – Licurici.

Children from ten districts of the country, including children with disabilities, refugees, Roma and vulnerable boys and girls, attended the event. They enjoyed watching a national fairy tale called “the two step-sisters,” which is an inspiring story about moral values and virtues such as hard work, fairness and kindness.

Children were impressed by Chisinau and especially its public transport. Ten-year-old Michael, for example, is from Ceadâr Lunga, a city in the Autonomous Territorial Unit of Gagauzia in the south. Up until 1 June, he did not know what a trolley bus looked like. “I liked Chisinau. It’s big, beautiful. The buildings are tall and buses run on threads here,” he said.

The group coordinator from Ceadâr Lunga, Olesea Topală, confirmed that this event was unique for many children. “Our children do not go anywhere. I could see the enthusiasm in their eyes. Today’s event was a surprise, a trip and a joy to the children who can’t afford this kind of activities.”

The day was also special for Radu, who comes from the central district called Hincesti. The boy was born into a Roma family. Today he felt very good being here with other children, making new

friends. “I don’t know all the kids here, but I like it. I have not been to the theatre before. It’s big, exciting. I liked the drawings on the wall and the actors.”

Even parents who accompanied some of the children were impressed. “My daughter, Maria, who is nine years old, didn’t know if it’s true or not what she saw on the stage. Stars were lit during the show and she asked me if the night had come,” said one of the mothers.

The children’s theatre event was attended by the Minister of Culture of the Republic of Moldova, Monica Babuc, and UNICEF Representative in Moldova, Nune Mangasaryan. The Minister congratulated the children and said that “fairy tales are wise and help them learn new things.”

Nune Mangasaryan warmly welcomed the little ones and said: “It’s a pleasure to be here with you today. I am glad you came to Chisinau to see this show and I hope you enjoy it. I wish you a bright future and many more days like this, not only for Children’s Day, but every day.”

The children’s outing was organized by the Youth Media Centre, with the support of UNICEF Moldova and the Ministry of Culture, as part of a series of events dedicated to International Children’s Day.

Children at the puppet theatre for children – Licurici – in Chisinau. Photo: UNICEF Moldova, 2014.

O zi memorabilă pentru 280 de copii din Moldova

„Copiii trebuie să aibă parte de multe bucurii și distracții nu doar de 1 iunie, ci în fiecare zi”

La 1 iunie, de Ziua Copiilor, aproape 280 de copii din zece raioane ale țării au vizionat spectacolul „Fata babei și fata moșneagului”, prezentat la Teatrul Republican de Păpuși „Licurici”.

De eveniment s-au bucurat copiii din cele mai vulnerabile familii, aceștia vizitând pentru prima dată capitala țării. De asemenea, printre spectatori s-au numărat și copii cu nevoi speciale, copii din familiile de refugiați și copii de etnie romă.

Cei mici au rămas impresionați de aspectul orașului Chișinău și chiar de mijloacele de transport din capitală. Mihai este din Ceadăr Lunga, are 10 ani și până la 1 iunie 2014 nu știa cum arată un troleibuz: „Mi-a plăcut orașul. E mare, frumos. Clădirile sunt înalte și autobuzele merg pe fire aici”.

Coordonatoarea grupului din UTA Găgăuzia, Olesea Topală, a confirmat că evenimentul din 1 iunie a fost o premieră pentru copii: „Copiii noștri nu ies nicăieri. Bine că sunt proiecte destinate susținerii celor mici. În ochii copiilor am citit entuziasmul. Evenimentul de azi a fost o surpriză, o excursie și o bucurie pentru copiii care nu au multe posibilități.”

O zi deosebită a fost și pentru Radu din orașul Hâncești. Băiatul s-a născut într-o familie de etnie romă. De Ziua Copiilor, Radu s-a simțit bine alături de alți copii și și-a făcut prieteni noi: „Nu cunosc copiii de aici, dar îmi place. Nu am mai fost la teatru. E mare, interesant. Mi-au plăcut desenele de pe pereți și actorii”, afirmă Radu.

După cum au spus câțiva dintre părinții prezenți la spectacol, copiii nu mai știau dacă e realitate sau nu ceea ce văd pe scenă: „S-au aprins steluțe în timpul spectacolului și ei ne întrebau dacă a venit noaptea. Au rămas impresionați”.

La eveniment au fost prezenți Ministrul Culturii al Republicii Moldova, Monica Babuc, și Reprezentantul UNICEF în Moldova, Nune Mangasaryan. „Poveștile sunt frumoase și înțelepte și îi ajută pe copii să învețe multe lucruri noi”, le-a spus copiilor Ministrul Culturii.

Iar Reprezentantul UNICEF i-a salutat călduros pe cei mici și a menționat că e o plăcere să se afle alături de ei de ziua lor. „Mă bucur că ați venit la Chișinău să vedeți acest spectacol și sper să vă placă. Să aveți parte de multe bucurii și distracții nu doar astăzi, ci în fiecare zi”, a spus Nune Mangasaryan.

Evenimentul a fost organizat de Centrul Media pentru Tineri, cu sprijinul UNICEF și al Ministerului Culturii, ca parte a șirului de activități dedicate Zilei Internaționale a Copiilor.

Sala de spectacole a Teatrului Republican de Păpuși „Licurici” a găzduit, cu ocazia zilei de 1 iunie, aproximativ 280 de copii din regiunile țării. Imagine: UNICEF Moldova.

Vulnerable Adolescents in Moldova Ask for a Second Chance in Life in One-minute Films

„It is Very Important for the Authorities to Hear Directly from Children about their Concerns and Expectations”

Thirteen vulnerable and underprivileged teenagers came together in a OneMinutesJr. workshop from 26–30 May, 2014 in Balti, northern Moldova, to give voice to their struggles, ideas and aspirations. A team of international experts helped the young people to produce short films about their lives and present them to decision makers.

The OneMinutesJr. is a UNICEF initiative that teaches adolescents and young people basic camera and directing skills, story-telling, teamwork and how to think creatively about issues affecting their lives. Each participant develops his/her own story and produces a 60-second video that is screened at the end of the workshop.

Nine boys and four girls between the ages of 14 and 19 participated in the 2014 Moldovan edition of OneMinutesJr. They came from different backgrounds. Some were living in residential institutions, others were affected by HIV, drug abuse and commercial sex work or had been in conflict with the law.

The adolescents' stories were profound and heart-breaking. Oleg, for instance, is only 19 years old, but he already knows how “to fall into darkness and get back to the light,” as he was

Happy teenagers at the end of the OneMinutesJr. Workshop in Balti. Photo: UNICEF.

previously in prison. Another participant was abandoned by his mother at the age of eight months, and his father kept telling him all his life that she had died. When he finally found the truth and tried to reach his mother, she didn't want to know him and she never has.

The 13 one-minute movies were screened in a public event on 30 May 2014 at a Youth Friendly Health Centre in Balti. The screening was attended by the teens, the Deputy Speaker, Liliana Palihovici, UNICEF Representative in Moldova, Nune Mangasaryan, and UN Resident Coordinator in Moldova, Nicola Harrington-Buhay.

This year the workshop was dedicated to vulnerable adolescents because they represent a specific group that needs specific approaches. “Whether they live on the streets, are affected by HIV, drugs, or are in conflict with the law, these young people have the same rights as their peers and need protection and support to get a second chance in life,” said UNICEF Representative in Moldova, Nune Mangasaryan.

The Deputy Speaker, Liliana Palihovici, appreciated the OneMinutes Jr. initiative and spoke about how she relived some of the emotions from her own adolescence while watching the short movies. “It is very important for the authorities to hear directly from children about their concerns and expectations in order to take the best decisions for them,” she added.

The 2014 OneMinutesJr. workshop was organized by the Youth Media Centre and the Youth for the Right to Live NGOs, with the support of UNICEF. The workshop was the fifth edition in Moldova, and had previously been held in a boarding school in Strășeni (2009), the former juvenile prison in Lipcani (2010) and the Centre for Children and Youth with Disabilities in Călărăși (2012). The films will be used to advocate for the rights of the country's most vulnerable children and adolescents and to ensure that their concerns are heard by society at large.

Mai mulți adolescenți din nordul țării și-au spus poveștile de viață în filmulețe de 1 minut

„Este foarte important pentru autorități să audă chiar de la copii ce preocupări și așteptări au”

- 13 adolescenți aflați în situație de risc din nordul Moldovei au participat la o nouă ediție a Atelierului video „OneMinutesJr.”, care s-a desfășurat în perioada 26-30 mai 2014, în orașul Bălți.

- Asistați de o echipă de experți internaționali, tinerii au produs filme despre viața lor și le-au prezentat în fața factorilor de decizie pentru a le atrage atenția asupra problemelor cu care se confruntă.

Ediția din 2014 a Atelierului video „OneMinutesJr.” a întrunit nouă băieți și patru fete de 14-19 ani din mai multe raioane din nordul țării. Este vorba de copii care nu au familie, locuiesc în stradă, în instituții rezidențiale, se află în conflict cu legea, sunt afectați de HIV/SIDA, practică sexul comercial sau consumă droguri. În timpul atelierului ei au învățat cum să vorbească despre problemele din viața lor, dar și despre succese și aspirații, prin intermediul unor filmulețe de scurt metraj.

Istoriile adolescenților sunt impresionante. Oleg, de exemplu, are 19 ani, dar deja a cunoscut pe propria piele „ce înseamnă să cazi în întuneric și cât de greu este să te ridici”, după cum se exprimă el, deoarece

este fost deținut. Un alt participant a fost părăsit de mama sa la vârsta de opt luni, iar tatăl său i-a spus mereu că ea a murit. Atunci când a aflat adevărul a fost și mai dureros, deoarece a înțeles că mama sa, chiar dacă este în viață, nu l-a dorit niciodată.

Cele 13 filmulețe realizate de adolescenți au fost prezentate factorilor de decizie în cadrul unui eveniment public organizat la un Centru de sănătate prietenos tinerilor din orașul Bălți, la care au participat autorii filmulețelor, Vicepreședintele Parlamentului, Liliana Palihovici, Reprezentantul UNICEF în Moldova, Nuné Mangasaryan, și Coordonatorul Rezident ONU în Moldova, Nicola Harrington-Buhay.

Anul acesta atelierul video a fost dedicat adolescenților vulnerabili, deoarece ei reprezintă un grup specific, care necesită abordări specifice. „Fie că locuiesc în stradă, sunt afectați de HIV, consumă droguri sau se află în conflict cu legea, acești tineri au drepturi egale cu semenii lor și au nevoie de servicii specializate de protecție și sprijin, pentru a primi a doua șansă în viață”, a menționat Reprezentantul UNICEF în Moldova, Nuné Mangasaryan.

Vicepreședintele Parlamentului, Liliana Palihovici, a apreciat inițiativa „OneMinutesJr.” și a spus că timp de 13 minute cât a privit filmulețele a re trăit emoțiile din propria adolescență, menționând că „este foarte important pentru autorități să audă chiar de la copii ce preocupări și așteptări au, pentru a putea lua cele mai bune decizii pentru ei”.

Atelierul „OneMinutesJr.” 2014 a fost organizat de Centrul Media pentru Tineri și Asociația „Tinerii pentru Dreptul la Viață” din Bălți, cu sprijinul UNICEF. Atelierul a ajuns la a cincea ediție, iar edițiile anterioare au avut loc într-un internat din Strășeni (2009), în fostul penitenciar pentru minori din Lipcani (2010) și la Centrul de sprijin al copiilor și tinerilor cu dizabilități „Dorința” din Călărași (2012).

Participanții la atelierul video au fost aplauzați de Coordonatorul Rezident ONU în Moldova, Nicola Harrington-Buhay, Vicepreședintele Parlamentului, Liliana Palihovici, și Reprezentantul UNICEF în Moldova, Nuné Mangasaryan. Imagine: UNICEF Moldova.

World Refugee Day Was Marked in the Republic of Moldova

Refugees Bring Talents, Benefits and Skills that Contribute to the Development of the Local Community

On June 20, World Refugee Day is marked all over the world to remember the millions of refugees and other forcibly displaced people. The UNHCR Global Trends report released on June 20, said that the number of refugees, asylum seekers and internally displaced around the world, for the first time exceeded 50 million people since World War II.

World Refugee Day 2014 in Moldova.
Photo: UNHCR.

The increase was driven by the war in Syria, which shows no sign of ending and by the end of last year had forced 2.5 million people into becoming refugees and made 6.5 million internally displaced. A major new displacement was also seen in Africa – notably in the Central African Republic, and towards the end of 2013 also in South Sudan. The worldwide total of 51.2 million forcibly displaced represents a huge number of people in need of help, with implications both for foreign aid budgets in the world's donor nations and the absorption and hosting capacities of countries on the front lines of refugee crises.

The UNHCR office in the Republic of Moldova, in cooperation with the Moldovan Government and its NGO IPs, organized a large-scale awareness raising event to raise awareness of refugee protection and their integration needs and draw the public's attention to the stories of millions of refugees and internally displaced persons worldwide. The programme of activities aimed to mark the WRD event started with the participation of a group of refugees in the XVII edition of super marathon competition "Moldavian Open 2014," organized by Moldovan Supermarathon Association on June 8, 2014. The best runners were awarded special diplomas.

With the support of UNHCR and its NGO implementing partner Charity Centre for Refugees, the Directorate for Asylum and Integration, the Bureau for Migration and Asylum has organized an open day event on June 19, 2014 at the Temporary Accommodation Centre. Asylum seekers residing at TAC participated in various competitions and told visitors their stories. They expressed their gratitude to the representatives of the Moldovan government for the possibility of having found peace of

mind again and also for the care provided to them.

The major event took place on June 20, in the central park of Chisinau and was attended by representatives of the Moldovan Government, local authorities, international community, civil society, academia, as well as members of the refugee community residing in Moldova. It included exhibition of posters presenting refugee stories,

handicrafts and national food prepared by refugees from different countries, musical performance by refugees and recreational activities for children.

The UNHCR and many countries are facing unprecedented challenges meeting the needs of millions of internally displaced persons and refugees, some of whom have found protection in the Republic of Moldova. Refugees often know very little about the country they arrive in. Sometimes their families have been destroyed by war, they have no relatives or friends among the local population and they do not speak the local language.

Refugees are different and their stories are different, but their rights have to be respected, regardless of their country of asylum. They can bring talents, benefits and skills that can contribute to the development of the local community.

The Republic of Moldova has hosted refugees since the 1990s and many people still seek asylum in our country. By the end of May 2014 there were 293 refugees and persons with humanitarian protection status registered, whereas 76 asylum-seekers were awaiting first instance or court decisions. The population of concern originates from a broad range of countries with Syria, Armenia and Afghanistan being top countries of origin.

UNHCR's priorities in the Republic of Moldova for 2014 include monitoring the application of the 1951 Convention, strengthening the capacity of the Moldovan authorities and NGOs responsible for asylum and integration, providing direct aid and legal assistance to help vulnerable asylum-seekers, refugees and beneficiaries of humanitarian protection in the absence of state budget allocations and concrete programmes for these vulnerable categories, as well as promoting the long-delayed introduction of Convention Travel Documents for refugees.

Ziua Mondială a Refugiatului a fost marcată în Republica Moldova

Refugiații aduc cu ei talente, beneficii și deprinderi ce pot contribui la dezvoltarea comunității locale

La 20 iunie, este marcată în toată lumea Ziua Mondială a Refugiatului, având drept scop să reamintească despre milioanele de refugiați și persoane intern strămutate.

Raportul Anual *Global Trends* („Tendințe globale anuale”), făcut public de UNHCR la 20 iunie 2014, menționează faptul că numărul refugiaților, solicitanților de azil și persoanelor intern strămutate în toată lumea a depășit, pentru prima dată după cel de-al doilea război mondial, cifra de 50 de milioane de oameni. Această creștere masivă a fost determinată în principal de războiul din Siria, care la sfârșitul anului trecut a forțat 2,5 milioane de persoane să devină refugiați și alte 6,5 milioane să fie strămutate intern.

Un nou val de strămutări majore a fost observat în Africa – în special în Republica Centrafricană, iar spre sfârșitul anului 2013, de asemenea, în Sudanul de Sud.

La nivel mondial cele 51,2 milioane de persoane strămutate forțat reprezintă un număr foarte mare de oameni care au nevoie de ajutor. Acest fenomen are implicații atât pentru bugetele de asistență externă ale țărilor donatoare, cât și pentru capacitatea de absorbție și de acomodare a statelor situate în imediata vecinătate a crizelor de refugiați.

Biroul UNHCR în Republica Moldova, în colaborare cu Guvernul Republicii Moldova și cu partenerii săi de implementare - ONG-uri, a organizat acțiuni de informare a publicului asupra necesității de acordare a protecției refugiaților și integrării, cât și de a atrage atenția publicului asupra istoriilor milioanele de refugiați și persoane intern strămutate în toată lumea. Programul de activități pentru a marca Ziua Mondială a Refugiatului a demarat, la 8 iunie 2014, cu participarea unui grup de refugiați la competiția de supermaraton „Moldavian Open 2014”, ediția XVII, organizat de Asociația Supermaraton din Moldova. Celor mai buni alergători le-au fost înmânate diplome speciale.

Cu susținerea UNHCR și a partenerului său de implementare, Centrul de Caritate pentru Refugiați (CCR), Direcția Azil și Integrare, Biroul Migrație și Azil au organizat, la 19 iunie 2014, ziua ușilor deschise la Centrul Temporar de Cazare (TAC). Solicitanții de azil care locuiesc acolo au participat la diverse competiții și au povestit vizitatorilor istoriile lor. Ei au adus mulțumiri reprezentanților Guvernului

Ziua Mondială a Refugiatului a fost marcată, la 20 iunie 2014, în Republica Moldova prin mai multe acțiuni cu participarea partenerilor și comunității refugiaților. Imagine: UNHCR Moldova.

Republicii Moldova pentru faptul că au putut regăsi din nou pacea și pentru asistența pe care o primesc.

Evenimentul principal de marcare a Zilei Mondiale a Refugiatului s-a desfășurat în Grădina Publică „Ștefan cel Mare” din Chișinău, unde au participat reprezentanți ai Guvernului, comunitatea internațională, societatea civilă, mediul academic, precum și membrii comunității refugiaților care locuiesc în Republica Moldova. Participanții au avut ocazia să privească o expoziție de postere ce prezintă istoriile

refugiaților, obiecte lucrate manual și bucate tradiționale pregătite de refugiați din diferite țări, intervenții muzicale prezentate de refugiați, activități interactive pentru copii.

Multe țări și UNHCR se confruntă cu provocări fără precedent în asigurarea necesităților milioanele de persoane intern strămutate și refugiaților, unii dintre care au găsit protecție în Republica Moldova. Refugiații de cele mai multe ori cunosc foarte puțin despre țara în care au sosit. Uneori familiile lor sunt distruse de război, ei nu au rude sau prieteni printre populația locală și nu vorbesc limba țării gazdă.

Toți refugiații sunt diferiți și istoriile lor sunt diferite, însă drepturile lor trebuie respectate, indiferent de țara în care s-au refugiat. Refugiații aduc cu ei talente, beneficii și deprinderi ce pot contribui la dezvoltarea comunității locale.

Republica Moldova a găzduit refugiați încă din anii 90 ai secolului trecut și multe persoane continuă să caute azil în țara noastră. La 31 mai 2014, 293 de refugiați și persoane cu statut umanitar erau înregistrate în Moldova, în timp ce 76 de solicitanți de azil erau în așteptarea unei decizii în primă instanță ori în instanță de apel. Persoanele care sunt în atenția UNHCR provin dintr-un număr mare de țări ale lumii, Siria, Armenia și Afganistan fiind printre țările cu cel mai mare număr de persoane.

Prioritățile UNHCR în Republica Moldova pentru anul 2014 includ monitorizarea aplicării Convenției din 1951, consolidarea capacității autorităților Republicii Moldova și ONG-urilor responsabile de azil și integrare, acordarea asistenței juridice în mod direct pentru a ajuta solicitanții de azil vulnerabili, refugiații și beneficiarii de protecție umanitară în lipsa alocărilor în bugetul de stat și a programelor concrete pentru aceste categorii vulnerabile, cât și promovarea introducerii Documentelor de călătorie în cadrul Convenției pentru Refugiați.

Momentum Builds for New Paradigm in Population and Development

More than 100 members of governments of Eastern Europe and Central Asia countries, experts, academics and journalists came together to participate at the High Level Meeting on Population and Development organized by the Czech Government and the UN Population Fund (UNFPA) in Prague from 11-13 June.

The conference confirmed that investment in human capital, gender equality and youth are essential aspects for prosperity and that changing population patterns in terms of fertility, ageing migration and family structures require more adaptive policy responses. There is clear evidence that improved living standards and healthcare are leading to longer, healthier lives for citizens at a regional and international level. Nevertheless, there are still problems which need to be addressed throughout the region: inequalities persist, vulnerabilities remain especially for the elderly, young people and women and data gaps often hamper the effective implementation and monitoring of existing policies. The region faces increases in the number of people infected with HIV and high levels of sexually transmitted infections.

A high-level delegation of the Republic of Moldova, led by

Valentina Buliga, the Minister of Labour, Social Protection and Family, and Andrei Usatii, Minister of Health, attended the Prague meeting. The Moldovan expert and media community was represented by Olga Gagauz, Head of the National Demographic Centre, Ana Susarenco, Y-Peer Moldova representative, and Ana Sirbu, a journalist at the 'Unimedia' news portal.

Minister Valentina Buliga stated that "the meeting was a good platform for discussion and experience exchange in the area of demographic policies which could be extremely useful for Moldova." Minister Andrei Usatii stressed the importance of this meeting in terms of learning the best practices from countries which have the same problems as Moldova.

The Moldovan Youth Representative Anna Susarenco called for investment in youth and more active inclusion of the young people in decision-making, monitoring, and ensuring that policies address the different youth "transitions."

The new evidence and policy realities for countries in the region need to be included in the global ICPD and post 2015 agenda as well as set future tasks to be implemented at national level.

Minister Valentina Buliga: "The meeting was a good platform for discussion and experience exchange..."
Photo: UNFPA.

Ensuring that Everyone Counts

The National Bureau of Statistics undertook the enumeration exercise for the 2014 Population and Housing Census from 12-25th May. Over the last 18 months, UNFPA has been leading the international support to the national exercise through the provision of high quality technical advice – three International Technical Advisory Board meetings have taken place and over 10 individual missions from internationally recognized experts offered expertise to enable NBS meet international standards in the complex preparations.

The Swiss Development Cooperation agency and the Governments of Romania and the Czech Republic, as well as UNICEF and UNDP, have provided external resources to complement the national efforts.

Among the highlights of external support was capacity building of enumerators and supervisors for the Census and the Post Enumeration Survey. In three phases of trainings, 82 heads of Census teams at a local level, 301 district heads, 2,359 instructors and controllers, as well as 11,552 reviewers received instruction. Overall more than

13,900 temporary staff was contracted to conduct the Census all over the country.

Additional support from UNFPA and the Government of Romania was offered for the "Door to Door" informational campaign organized by the National Youth Council of Moldova (CNTM) aimed at promoting full participation in the Census among the general public, national minorities, disadvantaged social groups, people with disabilities, elderly and young people. A team of 300 young people from all over Moldova conducted this large-scale information campaign in 16 country districts, including Chisinau, Balti, Cahul and Comrat. As a result of the efforts of CNTM volunteers, more than one million people received non-biased information about the Census.

NBS is conducting the PES on from the 16th to the 29th of June to validate the level of coverage and on 7th-8th July the International Technical Advisory Board will meet to assist NBS analyse the detailed monitoring data and identify the remaining technical steps for data processing. NBS has announced that the preliminary data on the 2014 Population and Housing Census will be published in December 2014.

Crește necesitatea pentru o nouă paradigmă în domeniul populației și dezvoltării

Peste 100 de reprezentanți ai guvernelor statelor din Europa de Est și Asia Centrală, experți, savanți și jurnaliști au participat la ședința de nivel înalt pentru populație și dezvoltare, care a fost organizată de către Guvernul Republicii Cehe și UNFPA, Fondul ONU pentru Populație la Praga în perioada 11-13 iunie 2014.

Această conferință a confirmat faptul că investițiile în capitalul uman, în egalitatea de gen și în tineret sunt aspecte esențiale pentru prosperitate și că schimbările în structura populației la capitele fertilitate, îmbătrânire, migrație și familie necesită răspunsuri mai adaptive la nivel de politici. Există dovezi clare la nivel regional, dar și la nivel internațional, că îmbunătățirea condițiilor de viață și a serviciilor de sănătate conduc la o viață mai lungă și mai sănătoasă pentru cetățeni.

Cu toate acestea, există probleme care trebuie soluționate în toată regiunea: persistă inegalități; mai rămân vulnerabilități, în special pentru vârstnici, tineri și femei; iar deficitul de date împiedică implementarea și monitorizarea eficientă a politicilor existente. Regiunea este unica din lume în care rata infectării cu HIV crește, iar nivelul ITS este îngrijorător de înalt.

O delegație de nivel înalt a Republicii Moldova, condusă de către Valentina Buliga, Ministra Muncii, Protecției Sociale și

Ministrul Andrei Usatii și reprezentanta tinerilor din Moldova la conferința de la Praga, Anna Susarenco. Imagine: UNFPA.

Familiei, și Andrei Usatii, Ministrul Sănătății, a participat la ședința de la Praga. Comunitatea de experți și media din Moldova a fost reprezentată de către Olga Gagauz, Directorul Centruului Național Demografic, Anna Susarenco, reprezentanta Y-PEER Moldova, și Ana Sirbu, jurnalist la portalul de știri „Unimedia”.

Ministra Valentina Buliga a declarat că „ședința este o bună platformă pentru discuții și schimb de experiență în domeniul politicilor demografice, care poate fi extrem

de utilă pentru Moldova”. În același timp, Ministrul Andrei Usatii a subliniat importanța acestei ședințe în contextul preluării celor mai bune practici ale țărilor care se confruntă cu aceleași probleme ca și Republica Moldova.

Reprezentanta tinerilor din Moldova, Anna Susarenco, a făcut un apel în favoarea investițiilor în tineri și în favoarea unei implicări mai active a tinerilor în procesul de luare a deciziilor, monitorizare și asigurare a faptului că politicile existente cuprind diferite etape ale „tranziției” tinerilor către viața adultă.

Dovezile și realitățile noi ale țărilor din regiune trebuie incluse în agenda globală ICPD și agenda de dezvoltare după 2015, dar și să formuleze obiective noi care să fie implementate la nivel național.

Asigurarea faptului că fiecare contează

În perioada 12-25 mai 2014, Biroul Național de Statistică (BNS) a desfășurat exercițiul de numărare pentru Recensământul Populației și Locuințelor. De-a lungul ultimelor 18 luni, UNFPA a coordonat suportul internațional pentru acest exercițiu național prin oferirea asistenței tehnice de o calitate foarte înaltă – au fost desfășurate trei ședințe ale Consiliului Consultativ Tehnic Internațional și mai mult de 10 misiuni individuale din partea experților internaționali recunoscuți care au oferit expertiză BNS pentru respectarea standardelor internaționale în cadrul pregătirilor complexe pentru acest exercițiu național.

Agenția Elvețiană pentru Dezvoltare și Cooperare, Guvernul României, Republica Cehă, precum și UNICEF și PNUD au oferit resurse externe pentru a completa eforturile naționale.

Printre cele mai importante eforturi desfășurate cu suportul extern a fost instruirea recenzorilor și a instructorilor-controlori pentru recensământ și ancheta de control. În cele trei faze de training au fost instruiți 82 de șefi de recensământ la nivel local, 301 șefi de circumscripție, 2359 de instructori-controlori, precum

și 11552 de recenzori. În total, mai mult de 13900 de persoane au fost contractate ca parte a echipei BNS pentru desfășurarea recensământului în toată țara.

Un suport suplimentar din partea UNFPA și Guvernului României a fost oferit pentru campania de informare „De la Om la Om”, organizată de Consiliul Național al Tineretului din Moldova (CNTM). Campania a avut drept scop promovarea participării active la recensământ a populației în general, a minorităților naționale, grupurilor social-dezavantajate, persoanelor cu

dizabilități și celor în etate, precum și a tinerilor. O echipă de 300 de voluntari din toată țara a desfășurat această amplă campanie în 16 raioane, inclusiv municipiile Chișinău, Bălți, Cahul și Comrat. Ca rezultat al eforturilor voluntarilor CNTM, mai mult de 1 milion de persoane au obținut informații obiective cu referire la recensământ.

În perioada 16-29 iunie 2014, BNS desfășoară ancheta de control pentru validarea nivelului de acoperire a recensământului, iar la 7 și 8 iulie se va reuni Consiliul Consultativ Tehnic Internațional pentru asistarea BNS în analiza detaliată a datelor de monitorizare și identificarea etapelor tehnice pentru procesarea datelor. BNS a anunțat că datele preliminare ale Recensământului Populației și Locuințelor 2014 vor fi publicate în decembrie 2014.

The First National Study on the Prevalence of Non-communicable Disease Risk Factors in the Republic of Moldova

Moldova is the Second Country in the WHO European Region Which Carried Out the National STEPS Survey

The Ministry of Health and World Health Organization (WHO) with donors support jointly presented the results of the first STEPS study on the prevalence of non-communicable disease risk factors in the Republic of Moldova during a national conference in June 2014.

National conference with the key national stakeholders on the results of the first national STEPS survey. Photo: WHO.

Non-communicable diseases (NCDs) are the leading cause of death in the Republic of Moldova; over 75% of all mortality is caused by cardiovascular diseases, cancer, chronic respiratory diseases, liver cirrhosis and diabetes. The burden of non-communicable disease undermines countries' social and economic development. Without adequate prevention of the common risk factors and early identification of NCDs, the health and financial costs of non-communicable diseases to the society will increase.

The national cross-sectional survey on NCD risk factors was conducted by the National Centre of Public Health coordinated by WHO from September 2013 - May 2014. Preparation for the survey took place between February and September 2013 and included the establishment of the Coordinating Committee under the Ministry of Health; preparation and adjustment of the WHO STEPS Instrument; sampling; equipment procurement; selection of the project team; and training of data collectors.

The goal of the survey was to evaluate the prevalence of the main NCD risk factors to enable more efficient planning on NCD control and prevention policies and activities. Step 1, Step 2 and Step 3 were implemented. Socio demographic and behavioural information was collected in Step 1. Physical measurements such as height, weight, blood pressure, and heart rate were collected in Step 2 and biochemical measurements were collected to assess blood glucose and cholesterol levels in Step 3.

During the launching event, Dr Gauden Galea, Director of Non-communicable Diseases and Life-Course from the WHO Regional Office for Europe noted: "Countries

have to establish their own surveillance mechanisms to identify and monitor the burden of NCDs and their risk factors as well as to identify the health inequalities within the country. The STEPS survey is a universal and important tool developed by WHO for estimating the prevalence of NCD risk factors. It provides the necessary evidence for an NCD epidemiological surveillance system. Moldova is the second country after Georgia in the

WHO European Region which carried out the national STEPS survey and published the survey report. Few other countries have conducted such a survey. Turkmenistan for example planned to conduct in this year the similar surveys."

A total of 4,807 respondents aged 18-69 years participated in the survey and the overall response rate was 83.5%.

- Of the total number of respondents, 25.3% reported currently being smokers and 23.3% daily smokers.
- Men smoked more than women (43.6% vs. 5.6%).
- Only 14% of respondents were lifetime alcohol abstainers, whereas 7.0% had abstained for the past 12 months.
- Fruit and vegetable consumption was generally low: 66.6% of respondents reported consumption of fewer than five servings of fruit and vegetable per day, thus being at higher risk for NCD. The proportion of fruit and vegetables was similar for men and women.
- The total average time spent carrying out physical activity constituted 228.6 minutes per day (higher among men than women).
- One fifth of respondents (22.9%) were obese (body mass index $\geq 30\text{kg/m}^2$), and the proportion of obese women (28.5%) was 1.6 times higher than that of men (17.8%).
- Four out of 10 respondents had hypertension, without significant differences between sexes. Three-quarters

► continue in pag. 31

Primul studiu național privind prevalența factorilor de risc ai bolilor netransmisibile în Republica Moldova

Moldova este a doua țară din Regiunea Europeană a OMS care a realizat un sondaj național STEPS

Ministerul Sănătății în comun cu Organizația Mondială a Sănătății (OMS), precum și cu suportul donatorilor, au prezentat în iunie 2014, în cadrul unei conferințe naționale, rezultatele primului studiu STEPS privind prevalența factorilor de risc ai bolilor netransmisibile în Republica Moldova.

La conferința de lansare a studiului național privind prevalența factorilor de risc ai bolilor netransmisibile în Republica Moldova a participat și Dr. Gauden Galea, Director, Boli netransmisibile și Sănătate în diferite perioade ale vieții din cadrul Biroului Regional OMS pentru Europa. Foto: OMS.

Bolile netransmisibile (BNT) reprezintă cauza majoră de decese în Republica Moldova; peste 75% din rata mortalității generale sunt cauzate de boli cardiovasculare, cancer, boli respiratorii cronice, ciroze hepatice și diabet zaharat. Povara bolilor netransmisibile subminează dezvoltarea socială și economică a țării – fără acțiuni adecvate de prevenire a factorilor de risc și identificare precoce a BNT, aceste costuri vor crește.

Studiul național cros-secțional al factorilor de risc ai BNT a fost realizat de Centrul Național de Sănătate Publică sub coordonarea OMS în perioada septembrie 2013-mai 2014. Pregătirile pentru realizarea sondajului au durat între februarie și septembrie 2013 și au inclus: crearea Comitetului Național de Coordonare sub egida Ministerului Sănătății; pregătirea și ajustarea instrumentului STEPS; eșantionarea; procurarea echipamentului; selectarea echipei proiectului; precum și instruirea colectorilor de date.

Scopul cercetării constă în evaluarea prevalenței principalilor factori de risc ai BNT pentru a facilita planificarea mai eficientă a politicilor și activităților vizând controlul și prevenirea BNT. Au fost implementați Pașii 1, 2 și 3. Informația socio-demografică și comportamentală a fost colectată în Pasul 1. Măsurătorile fizice, cum ar fi înălțimea, greutatea, tensiunea arterială și ritmul cardiac, au fost colectate în Pasul 2. Măsurătorile biochimice au fost colectate pentru a evalua nivelul de glucoză în sânge și nivelul colesterolului în Pasul 3.

Pe parcursul conferinței de lansare a studiului, Dr. Gauden Galea, Director, Boli netransmisibile și Sănătate în diferite perioade ale vieții din cadrul Biroului Regional OMS pentru Europa, a menționat următoarele: „Țările trebuie să-și creeze propriile mecanisme de supraveghere pentru a identifica și monitoriza povara BNT și factorii de risc ai acestor boli, precum și pentru a identifica inechitățile existente în cadrul țării. Studiul STEPS este un instrument universal și important elaborat de OMS pentru

a estima prevalența factorilor de risc ai BNT. Acesta oferă dovezile necesare pentru un sistem de supraveghere epidemiologic ai BNT. Moldova este a doua țară după Georgia din Regiunea Europeană a OMS care a realizat un sondaj național STEPS și a publicat raportul studiului. Alte câteva țări, precum Turkmenistan, au elaborat sau planifică să realizeze studii similare în anul curent”.

Un număr total de 4.807 respondenți cu vârsta cuprinsă între 18 și 69 de ani au participat în sondaj, iar rata generală de răspuns a constituit 83,5%.

- Din numărul total de respondenți, 25,3% au raportat precum că fumează în prezent și 23,3% fumează zilnic.
- Bărbații fumează mai mult decât femeile (43,6% vs. 5,6%).
- Doar 14% din respondenți s-au abținut de la consumul de alcool pe tot parcursul vieții, iar 7,0% s-au abținut de la alcool în ultimele 12 luni.
- Consumul de fructe și legume este, în general, unul redus: 66,6% din respondenți au consumat mai puțin decât cinci porții de fructe și legume pe zi, astfel fiind supuși unui risc mai mare de BNT. Proporția fructelor și legumelor consumate a fost similară pentru bărbați și femei.
- Perioada totală mediană acordată activității fizice este de 228.6 minute pe zi (mai mare între bărbați decât între femei).

► continuare în pag. 31

The First National Study on the Prevalence of Non-communicable Disease Risk Factors in the Republic of Moldova

Moldova is the Second Country in the WHO European Region Which Carried Out the National STEPS Survey

continue from pag. 29 ►

(76.2%) of respondents with increased blood pressure was not taking any medication, with the proportion of men (84.1%) being higher than that of women (67.5%).

- About one in 10 individuals (12.3%) had diabetes or reduced tolerance to glucose.
- 4/5 of the direct expenditures of people related to a visit to a health care facility for an NCDs was being spent on medicines.

In conclusion, the survey showed that every third person (30.3%) had three or more risk factors for NCDs, with this increasing proportionally with age. Men were more affected (35.2%) than women (25.0%). A total of 61.7% of respondents had 1 or 2 risk factors, and only 8% of the population studied had none of the five risk factors for NCDs.

The existing evidence demonstrates that the NCD epidemic could be reduced by controlling the four main behavioural risk factors for NCDs: tobacco use, physical inactivity, the harmful use of alcohol, and an unhealthy diet. The Government of the Republic of Moldova recognized the

impact of non-communicable diseases and reaffirmed its commitment to tackle them and their risk factors.

To realize these commitments, in 2012 Moldova's Parliament adopted the National Strategy for the Prevention and Control of NCDs. The Government endorsed targeted programmes, such as the National Programme on Diabetes Prevention and Control (2011), the National Programme on Tobacco Control (2012), the National Programme on Alcohol Control (2012), and the National Programme on cardiovascular Disease Prevention and Control (2014). Two additional programmes are under way – a National Food Nutrition Programme and a National Cancer Control Programme.

Funding for the STEPS survey was provided by the European Union, with additional funding provided by the Swiss Agency for Development and Cooperation and WHO. *More information can be found on: <http://www.who.int/chp/steps/reports/en/>*

Primul studiu național privind prevalența factorilor de risc ai bolilor netransmisibile în Republica Moldova

Moldova este a doua țară din Regiunea Europeană a OMS care a realizat un sondaj național STEPS

► continuare din pag. 30

- O cincime din respondenți (22,9%) sunt obezi (indicele masei corporale $\geq 30\text{kg/m}^2$) și proporția femeilor obeze (28,5%) este de 1,6 ori mai mare decât cea a bărbaților (17,8%).
- Patru din 10 respondenți au hipertensiune, fără careva diferențe semnificative între sexe. Trei pătrimi (76,2%) din respondenți cu tensiune arterială sporită nu iau niciun medicament, proporția bărbaților (84,1%) fiind mai mare decât cea a femeilor (67,5%).
- Unu din 10 respondenți (12,3%) are diabet sau toleranță redusă la glucoză.
- 4/5 din cheltuielile directe ale persoanelor cu privire la o vizită la instituția medicală pentru BNT sunt cheltuielile pentru medicamente.

În concluzie, sondajul a relevat că fiecare a treia persoană (30,3%) a înregistrat trei sau mai mulți factori de risc pentru BNT și acest fapt crește proporțional cu vârsta. Bărbații sunt mai afectați (35,2%) decât femeile (25,0%). În total, 61,7% de respondenți au înregistrat 1 sau 2 factori de risc și doar 8% din populația studiată n-a înregistrat nici-unul din cei cinci factori de risc pentru BNT.

Dovezile existente demonstrează că epidemia BNT ar putea fi redusă prin controlul celor patru factori de risc comportamentali de bază pentru BNT: consumul de tutun, inactivitatea fizică, consumul nociv de alcool și regimul alimentar nesănătos. Guvernul Republicii Moldova a recunoscut impactul bolilor netransmisibile și și-a reafirmat angajamentul de a aborda BNT și factorii de risc ai acestora.

Pentru a realiza aceste angajamente, Parlamentul Republicii Moldova a adoptat în 2012 Strategia Națională pentru prevenirea și controlul BNT. Guvernul a avizat și programe specifice, precum Programul Național pentru prevenirea și controlul diabetului (2011), Programul Național pentru controlul tutunului (2012), Programul Național pentru controlul alcoolului (2012) și Programul Național pentru prevenirea și controlul bolilor cardiovasculare (2014). Încă două programe adiționale sunt în curs de elaborare – un Program Național cu privire la alimentație și nutriție și un Program Național de control al cancerului. Finanțarea pentru sondajul STEPS a fost oferită de Uniunea Europeană, cu o finanțare adițională din partea Agenției Elvețiene pentru Dezvoltare și Cooperare și OMS. *Mai multă informație poate fi găsită la: <http://www.who.int/chp/steps/reports/en/>*

United Nations Publications

Publicații ale Națiunilor Unite

EFFECTIVE LAW AND REGULATION FOR DISASTER RISK REDUCTION: A MULTI-COUNTRY REPORT

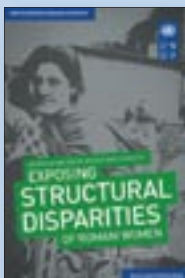

There is widespread agreement that legal frameworks are a critical tool for governments to shape these choices, both for themselves and for others. This was recognized by 168 UN Member States in 2005 when they adopted the Hyogo Framework for Action 2005-2015: Building the Resilience of Nations and Communities to Disasters (HFA), and remains so today, as states and

other stakeholders discuss its successor agreement. With this in mind, the International Federation of Red Cross and Red Crescent Societies (IFRC) and the United Nations Development Programme (UNDP) have collaborated on a multi-country report to assess legal frameworks for DRR in 31 countries. The purpose of this report is to support legislators, public administrators, and DRR and development practitioners and advocates to prepare and implement effective legal frameworks for disaster risk management (DRM) that are adapted to their own country's needs, drawing on examples and experience from other countries.

<http://goo.gl/43XKdD>

EXPOSING STRUCTURAL DISPARITIES OF ROMANI WOMEN

This research paper attempts to address the status of Roma women in various thematic fields such as education, employment, health and housing, when compared with non-Roma women and Roma men.

Its primary goal is to encourage policy makers to recognize structural gender inequalities and their ethnic dimensions.

The paper documents inequalities faced

by Roma women - as women, and as ethnic minorities - in the areas of education, employment, health and housing. It identifies the sources of these inequalities and reports progress in alleviating ethnic and gender inequalities by comparing the situation in 2011 and 2004.

<http://goo.gl/NMEpYs>

ICPD BEYOND 2014: THE UNECE REGION'S PERSPECTIVE

Twenty years after the International Conference on Population and Development (ICPD) held in Cairo in 1994, the United Nations prepares to report on achievements and setbacks in the implementation of the ICPD Programme of Action (PoA), drawing on the results from the ICPD Beyond 2014 review process. UNECE and UNFPA conducted the review in the UNECE region, which resulted

in this report and the encouraging outcome of the ICPD Beyond 2014 High-level Regional Conference held in Geneva on 1-2 July 2013. The report examines the implementation of the provisions of the ICPD PoA across the region, based on survey results from 45 UNECE Member States complemented by relevant existing studies and data provided in country implementation profiles

<http://goo.gl/K1Syx7>

ICPD BEYOND 2014 UNECE REGIONAL CONFERENCE REPORT AND CHAIR'S SUMMARY

Report of the UNECE Regional Conference on ICPD Beyond 2014 "Enabling Choices: Population Priorities for the 21st Century". The review of the implementation of ICPD PoA in the UNECE region concluded with the UNECE Regional Conference on ICPD beyond 2014, entitled "Enabling Choices: Population Priorities for the 21st Century".

The Conference took place at the Palais des Nations in Geneva, Switzerland from 1 to 2 July 2013. The conference was organized jointly by UNECE and UNFPA and hosted by the Government of Switzerland.

<http://goo.gl/o9nyN6>

THE STATE OF THE WORLD'S CHILDREN 2014 IN NUMBERS: EVERY CHILD COUNTS

The State of the World's Children 2014. *In Numbers: Every Child Counts* highlights the critical role data and monitoring play in realizing children's rights. Credible data, disseminated effectively and used correctly, make it possible to target interventions that help right the wrong

of exclusion. Data do not, of themselves, change the world. They make change possible - by identifying needs, supporting advocacy, gauging progress and holding duty bearers to account. Making the possible real is up to decision makers.

<http://goo.gl/eJphA4>

The United Nations in Moldova
131, 31 August 1989 Str., Chisinau
MD-2012, Moldova
www.un.md